

Vuxenutbildnings-rapport Fyrbodal 2026

Fokus yrkesutbildningar inom komvux och komvux uppdrag för språkutveckling

Fyrbodals kommunalförbund

Innehåll

1 - Inledning och bakgrund **3**
Kompetensförsörjning och livslångt lärande i Fyrbodal 3
Prioriteringar för vuxenutbildningssamverkan 2026 3
Rapportens syfte och målgrupp 4

2 - Förutsättningar **5**
Yrkesutbildningar inom komvux samt statsbidrag 5
Olika former av yrkesinriktade utbildningar för vuxna 5
Jämförelse mellan olika typer av yrkesutbildningar i Sverige 8
Mottagande, antagning och bedömning inför antagning inom komvux 8
Jämförelse mellan gymnasieskolan och regionalt yrkesvux: Mottagande, behörighet, urval och antagning 11
Samverkansarenor för vuxenutbildningar 12

3 – Genomförd utbildning och statsbidragsanvändning **13**
Genomförda utbildningar 2025 13
Fördelning mellan yrkesområden – utveckling 2024 till 2025 samt Skolverkets bedömning framåt 14
Jämförelse mellan samverkansområden 16
Redovisade platser 17
Redovisade platser i förhållande till befolkning 17-18
Statsbidragsanvändning i Fyrbodal 2022–25 18
Jämförelse mellan samverkansområdena – genomförd utbildning och statsbidragsanvändning 18
Sökta och beviljade statsbidrag 2026 i Fyrbodal och Västra Götaland 19
Statsbidrag 2027 och framåt - villkor 19
Sökta och beviljade statsbidrag 2027 i Fyrbodal och Västra Götaland 20
Jämförelse med gymnasieskolan i Fyrbodal 20

4 – Utbud **22**
Utbud av yrkesvuxutbildningar i Fyrbodal 2026 22
Nischutbildningar 24

5 - Dimensionering av yrkesvuxutbildning **25**
Om planering och dimensionering av gymnasial yrkesutbildning inom komvux 25
Skolverkets regionala planeringsunderlag 2026 26
Kompetensbehov, arbetsmarknad och utbildningsmatchning 28
Dimensionering i Fyrbodals primära samverkansområden 30

6 - Etablering på arbetsmarknaden efter yrkesvuxutbildning **31**
Etablering efter komvux på kommunnivå 31
Nationell statistik över etablering på arbetsmarknaden efter yrkesvux 32
Exempel på lokal uppföljning av etableringsstatus efter komvux – Skaraborg och Kunskapsförbundet Väst 35

7 – Komvux uppdrag för språkutveckling **37**
Reformer och utredningar som påverkar komvux uppdrag för språkutveckling 37
Yrkesinriktad SFI – exempel projekt Yrkesväg 39

8 - Referenslista **40**

Vuxenutbildning Fyrbodal 2026 är en rapport som producerats av Fyrbodals kommunalförbund.
Redaktör och text: Linnea Lindgren. **Redaktion:** Johan Ceder (rektor Kunskapsförbundet Väst), Mona Jonsson (rektor Färgelanda vuxenutbildning), Mia Terry (rektor Uddevalla vuxenutbildning), Alexander Johansson (rektor Strömstad vuxenutbildning). **Layout och design:** Andreas Borg. **Publicering:** November 2026.
Omslagsbild: AI-genererad.

1. Inledning och bakgrund

Kompetensförsörjning och livslångt lärande i Fyrbodal

Fyrbodals Kommunalförbund ansvarar enligt förbundsordningen för att samordna utveckling genom samverkan med kommuner, näringsliv och andra aktörer. Uppdraget är att stärka medlemskommunernas intressen och bidra till regional utveckling. Beslut som rör förbundets verksamhet fattas av förbundsdirektionen.

I Västra Götaland finns fyra kommunalförbund som fungerar som delregioner och samarbetar med Västra Götalandsregionen i kompetensförsörjningsfrågor. Genom avsiktsförklaringar och delregionala kompetensråd, bland annat Kompetensråd Fyrbodal, samverkar aktörer från offentlig och privat sektor, arbetsmarknadens parter, utbildningsanordnare och myndigheter. Fyrbodals Kommunalförbund processleder Kompetensråd Fyrbodal samt branschråd inom Besöksnäring, Bygg och anläggning och Transport. Enligt verksamhetsplanen 2026–28 ska förbundet stärka samverkan mellan utbildning och arbetsliv och främja livslångt lärande.

Utbildningschefsnätverket, med kommunernas högsta ansvariga tjänstepersoner för utbildning, är sedan 2007 den centrala plattformen för utbildningsfrågor i Fyrbodals samverkan. Hösten 2024 antogs en samverkansstrategi som tydliggör mål, roller och relationer i utbildningssamverkan för 2025 och 2026. Nätverket ska säkra långsiktig samverkan, vara en gemensam röst regionalt och nationellt samt organisera professionsnätverk för prioriterade områden.

Utöver kompetensråden finns flera samverkansavtal inom utbildning och kompetensförsörjning i Fyrbodal, bland annat för vuxenutbildning, Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege samt Praktiksamordning.

Vuxenutbildningen har en central roll i samverkansstrategin:

”Utbildningsanordnare i Fyrbodal ska tillsammans erbjuda ett allsidigt utbud av gymnasieprogram/inriktningar, vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildningar. Ett attraktivt utbud som möter arbetsmarknadens behov kräver planering och dimensionering av utbildningsutbudet. En grundförutsättning är stärkt kunskap om och ett ömsesidigt ansvar för det delregionala utbudet av utbildning på samtliga nivåer och i alla skolformer. Inom samverkan tas en kort- och långsiktig behovsanalys fram i Fyrbodal som komplement till Skolverkets regionala planeringsunderlag. En välfungerande samverkan mellan skola och arbetsliv bidrar till alla ungas möjlighet att finna sin plats i ett framtida arbetsliv.

Utformning och dimensionering av Fyrbodals kommunala utbildningar på gymnasial nivå, inom vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildningar ska ske i samverkan med arbetsmarknaden och utifrån dess behov.

Fyrbodals vuxenutbildningars uppdrag är bland annat att tillgodose individens och arbetslivets behov av utbildning och kompetens. Med denna målsättning samverkar de kommunala vuxenutbildningarna i Fyrbodal. De yrkesutbildningar som erbjuds ska ta hänsyn till arbetsmarknadens behov och vuxnas behov och efterfrågan. Hela arbetskraften ska tas tillvara genom validering och möjligheter till kompetensomställning.”

Prioriteringar för vuxenutbildningssamverkan 2026

Under 2024 arbetade nätverket för vuxenutbildningsansvariga med att utveckla sin samverkan, efter att Fyrbodals vuxenutbildningar delats in i tre primära samverkansområden. Nätverket tog fram en viljeinriktning om fördjupad samverkan mellan primärområden. Förbundet förväntas stödja arbetet genom att samordna möten och arbetsgrupper, ta fram underlag och analyser, anordna kompetensutveckling samt sprida information mellan nätverk. Till Kompetensråd Fyrbodal utsågs en huvudrepre-

sentant och två ersättare, från varsitt primärområde.

Hösten 2024 tillsattes en arbetsgrupp för samverkan mellan primärområden. Såväl arbetsgruppen som nätverkets arbetsutskott såg det som prioriterat att arbeta med att fylla platserna på de yrkesutbildningar som erbjuds i Fyrbodal. Arbetsutskottet lyfte dessutom behovet av erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling kring kvalitet och likvärdighet. Under 2025 hölls forskarföreläsningar om kvalitet i vuxenutbildning, en interaktiv yrkesvuxkarta med hela Fyrbodals yrkesvuxutbud togs fram, flera workshops hölls om att fylla platserna på yrkesutbildningarna och en första vuxrapport togs fram.

För 2026 togs nya prioriteringar fram och beslutades under hösten 2025:

- Fylla platser på yrkesutbildningar – fokus 2026 på antagning och bedömning inför antagning
- Komvux uppdrag för språkutveckling

Det beslutades att det även 2026 skulle tas fram en vuxrapport, som huvudsakligen skulle vara en revidering men även, om möjligt, belysa de nya prioriteringarna.

Rapportens syfte och målgrupp

Syfte med rapporten:
Rapporten syftar till att ge en samlad och strukturerad översikt över vuxenutbildningen i Fyrbodal, med fokus på yrkesutbildningar. Den ska fungera som ett underlag för att:

- Underlätta stärkt samverkan mellan kommuner och noder inom vuxenutbildningen i Fyrbodal
- Ge en överblick av utbud, genomförd utbildning, genomströmning, statsbidragsanvändning och elevernas etablering efter avslutade studier i Fyrbodal
- Skapa förutsättningar för att bättre fylla platser på de yrkesutbildningar som erbjuds i Fyrbodal
- Skapa förutsättningar för att förbättra dimensioneringen av utbildningar utifrån arbetsmarknadens behov genom en helhetsbild av arbetsmarknadsområdet Fyrbodal
- Belysa aktuella fokusområden för vuxenutbildningarna i Fyrbodal

Rapporten riktar sig till:

- Vuxenutbildningarna i Fyrbodal
- Utbildningschefer
- Utbildningspolitiker i kommunerna, inklusive BUN-nätverk
- Kompetensråd Fyrbodal
- Regionalt utvecklingsansvariga och andra kommunalförbund
- Arbetsförmedlingen
- Intresserad allmänhet

Innehåll: Denna del av rapporten beskriver de förutsättningar som styr planering och genomförande av yrkesutbildning inom komvux. Inledningsvis beskrivs yrkesvux uppdrag, organisering, finansiering och olika utbildningsformer. Därefter jämförs yrkesvux med andra yrkesinriktade utbildningar för vuxna. Ett längre avsnitt om mottagande, behörighetsbedömning och antagning följer, som avslutas med en jämförelse med gymnasieskolan. Sist i kapitlet beskrivs de samverkansarenor som vuxenutbildningarna behöver verka inom för att genomföra sitt uppdrag.

2. Förutsättningar

Yrkesutbildningar inom komvux samt statsbidrag

Kommunal vuxenutbildning (komvux) erbjuder utbildning för vuxna som saknar grund- eller gymnasieutbildning, som vill komplettera och/ eller validera en tidigare utbildning, som vill lära sig svenska (sfi) eller som vill gå en yrkesutbildning på gymnasial nivå. Vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja sin personliga utveckling. Utbildningen ska ge en god grund för fortsatt utbildning och vara en bas för kompetensförsörjningen till arbetslivet. Elevens behov och förutsättningar ska vara utgångspunkt för utbildningen. Utbildningen är avgiftsfri och ska utformas flexibelt, så att den studerande kan kombinera olika typer av komvuxutbildning. I denna rapport är fokus på yrkesutbildningar inom komvux.

Yrkespaket, ämnen och orienteringskurser

Komvux utbildning är uppbyggd av nivåer av ämnen (fr o m 1 juli 2025) – tidigare kurser (t o m 30 juni 2025). När det gäller yrkesutbildningar erbjuds dessa i sammanhållna yrkesutbildningar, som kallas yrkespaket. Skolverket tar fram exempel på sådana yrkespaket, och även föreskrifter om nationella yrkespaket. Huvudmännen kan även ta fram egna yrkespaket, anpassade till lokala eller regionala behov.

Kommunerna kan också erbjuda orienteringskurser (som inte betygssätts) samt utbildning inom olika nivåer i svenska, engelska, matematik och samhällskunskap (teoretiska kurser) som komplement till sina yrkespaket. Som alltid inom komvux kan ämnen och nivåer som läses till viss del variera för varje individ, beroende på förkunskaper och behov. De teoretiska ämnena inom en sammanhållen yrkesutbildning får högst utgöra 25% av elevens utbildning. För elever som strävar mot en fullständig yrkesexamen, kan yrkesutbildningen behöva kompletteras med nivåer i

Olika former av statsbidragsberättigade yrkespaket

- Även yrkesutbildningarna på gymnasial nivå inom komvux finns i olika versioner, även om det fr o m 2025 hanteras som ett enda statsbidrag; regionalt yrkesvux.

- Yrkesvux ska innehålla minst 15% arbetsplatsförlagt lärande (APL) för att vara statsbidragsberättigad. Yrkesvux kräver även 30% kommunal medfinansiering; alltså ska kommunerna finansiera 30% av platserna.

- Lärlingsutbildning ska omfatta minst 400 och högst 1600 gymnasiepoäng i ämnen relevanta för ett yrkesområde, och till minst 70% genomföras i form av APL. Statsbidraget går till genomförandet av utbildningen, ekonomisk ersättning till arbetsplatsen samt till handledning på arbetsplatsen. Lärlingsutbildning kräver ingen kommunal medfinansiering.

- Kombinationsutbildning är en form av yrkesutbildning där yrkesutbildningen kombineras med svenska för invandrare (sfi) eller svenska som andraspråk (sva), samt andra elevstödjande insatser. Kombinationsutbildning kan ges som i huvudsak skolförlagd (yrkesvux kombination) eller lärlingsutbildning (lärling kombination). Det går inte längre att söka statsbidrag för lärling kombination som anordnas 2027 eller senare. Det finns inget kommunalt medfinansieringskrav för statsbidrag för kombinationsutbildning.

- Yrkesförarutbildning regleras av Transportstyrelsens föreskrifter. Det finns fr o m juli 2025 ett stort antal yrkespaket inom lastbil och lastbil med släp, samt en inom yrkesförare persontransport (buss).

ämnen som leder till en gymnasieexamen som omfattar 2400 poäng inklusive gymnasiearbete (eller i framtiden yrkesprov).

Framtagandet av yrkespaket görs tillsammans med arbetslivet, genom konsultation av branschkunniga samt nationella programråd. Lokalt ska det finnas yrkesråd för samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt lärande i arbetslivet med hög kvalitet. Sammansättningen av utbildningar ska planeras efter samråd med arbetsgivare och branschorganisationer.

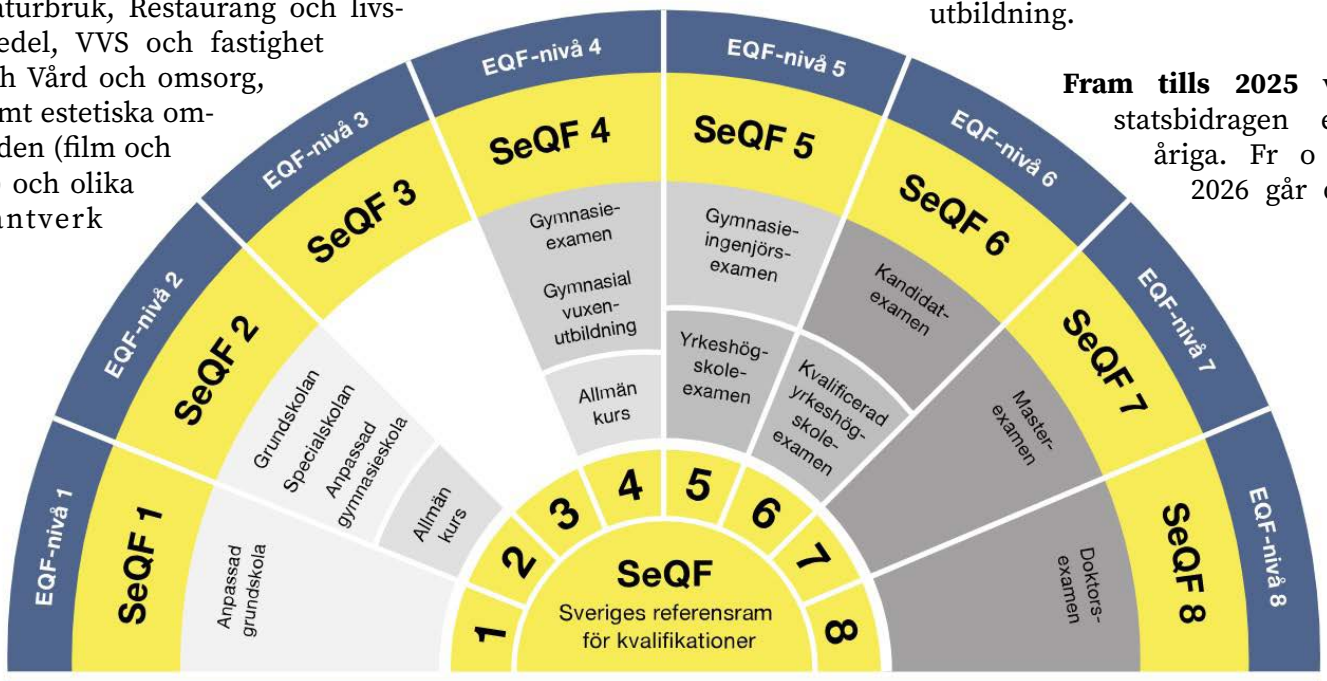
Yrkesområden och ersättningsnivåer

Det finns 12 yrkesområden att söka statsbidrag inom, som följer indelningen i gymnasieskolan; Barn och fritid, Bygg och anläggning, El och energi, Fordon och transport, Frisör och stylist, Försäljning och service, Hotell och turism, Industriteknik, Naturbruk, Restaurang och livsmedel, VVS och fastighet och Vård och omsorg, samt estetiska områden (film och tv) och olika hantverk (florist, sömnad, glashantverk, guldsmed). Beroende på yrkesområde och form av yrkesutbildning, är statsbidragsnivåerna per plats olika och varierar mellan 42 000 och 110 000 kronor per årsstudieplats 2026, och upp till 145 000 per årsstudieplats 2026. Ersättningsnivåerna per plats har höjts med ca 20% sedan 2025.

Villkor för statsbidrag till regionalt yrkesvux

Kommunerna ska ange hur många årsstudieplatser de planerar att genomföra inom yrkesutbildning, lärlingsutbildning och kombinationsutbildning för de olika yrkesområdena. Kommunerna får omfördela medel mellan utbildningsformerna och även mellan yrkesområdena. När Skolverket beviljar statsbidrag, ska de ta hänsyn till arbetslöshet och arbetsmarknadens behov i området, bland annat utifrån de regionala planeringsunderlagen för gymnasial utbildning.

Fram tills 2025 var statsbidragen ettåriga. Fr o m 2026 går det

EQF-nivå innebär den motsvarande nivån inom den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Kvalifikationer som nivåplaceras av Myndigheten för yrkeshögskolan.

Kvalifikationer inom SeQF som är nivåplacerade av regeringen, se Förordning (2015:545), bilaga 2.

Olika former av yrkesinriktade utbildningar för vuxna

Utbildningsform	SeQF-nivå	Antagningskrav	Anordnare	Finansiering, ansvarig myndighet	Utbildningens längd
Yrkesvux, yrkesvux kombination, lärling, lärling kombination	4	20 år under året, saknar de kunskaper utbildningen ska ge, förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Förstahands-mottagning inom primärt samverkansområde (regionalt yrkesvux), för övriga sökande krävs vanligtvis beviljad IKE från hemkommunen	Kommunal huvudman eller upphandlad på entreprenad	Statsbidrag + kommunal medfinansiering (krav yrkesvux). Skolverket	Vanligtvis 1–2 år, kan vara kortare eller längre (främst yrkesvux kombination)
Nationell yrkesutbildning (NY) – pilot 2024–28	4	Grundläggande behörighet till NY; godkända betyg från grundskolan eller motsvarande + minst 20 år om ej avslutad gymnasie-utbildning. Riksrekryterande.	Endast befintliga YH-anordnare i pilot	Statsbidrag. Myndigheten för yrkeshögskolan.	Vanligtvis 1–2 år. 200 p (ca ett år) krävs för examen.
Yrkesutbildning på folkhögskola	4–5	Varierande, avgörs av anordnaren	Folkhögskolor: Rörelse- eller regionalt drivna folkhögskolor	Statsbidrag. Folkbildningsrådet.	Varierande; ca 1–2 år
YH-program	5-6	Grundläggande behörighet till yrkeshögskolan (vanligtvis gymnasieexamen), ev. särskilda förkunskaper beroende på utbildning. Riksrekryterande.	Kommunala, statliga, juridiska och enskilda personer.	Statsbidrag. Myndigheten för yrkeshögskolan.	Varierande, vanligtvis 1–2 år. Minst 100 YH-poäng, motsv. 20 veckors heltidsstudier.
Högskola, t ex högskoleingenjör, civilingenjör, läkare, tandläkare, psykolog, socionom, lärare	6–7	Grundläggande behörighet till högskolestudier, ev. särskild behörighet beroende på utbildning. Riksrekryterande.	Högskolor och universitet, totalt ca 50 i Sverige. De flesta är statliga, ca 15 i annan ägandeform	Utbildningsanslag från staten (Utbildningsdepartementet)	Varierande. Sammanhållen utbildning på ca 3–6 år, eller bygga på tidigare examen (vanligtvis kandidat) och då vara 1–2 år.

Källa: Skolverket, MYH, Folkbildningsrådet, UKÄ

att söka statsbidrag för upp till tre år, vilket ger en längre planeringshorisont för utbildningsanordnarna. 2028 börjar ett helt nytt statsbidragssystem för yrkesvux gälla, se kapitel om statsbidragsanvändning.

Det ställs krav på att kommuner samverkar inom yrkesvux för att få statsbidrag; därför kallas det regionalt yrkesvux. Minst tre kommuner måste ingå i samverkan, och dessa ska planera, dimensionera och erbjuda utbildning tillsammans med syftet att öka utbildningsutbudet för enskilda och tillgodose behoven på hela arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna. Varje kommun kan bara ingå i en ansökan om regionalt yrkesvux. I Fyrbodal finns tre primära samverkansområden; se avsnitt om dimensionering.

Jämförelse mellan olika typer av yrkesutbildningar i Sverige

Vuxna som vill utbilda sig till ett yrke har idag många valmöjligheter.

Det finns en svensk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF), som i sin tur bygger på ett europeiskt ramverk. Det är indelat i nivåer, där gymnasial utbildning ligger på SeQF nivå 4.

Yrkesvux, liksom den nya utbildningsformen Nationell Yrkesutbildning, är på nivå SeQF 4. Yrkesutbildning på folkhögskola kan ligga på nivå 4 eller 5.

Något som utmärker yrkesvux från de andra utbildningsformerna för vuxna, är kravet på kommunal medfinansiering. Alla de andra formerna, såväl på gymnasial som eftergymnasial nivå, finansieras med statsbidrag eller statsanslag.

Ytterligare något som särskiljer yrkesvux från andra yrkesutbildningar för vuxna, är att alla andra typer av yrkesutbildningar har riksintag, medan antagning till yrkesvux kräver interkommunal ersättning (IKE) från elevens hemkommun. Undantaget är om

Bilden är AI-genererad.

anordnarkommunen finansierar elevens plats med egna medel (medfinansieringsdelen), något som kan göras t ex för att fylla platserna så att utbildningen blir av).

Mottagande, antagning och bedömning inför antagning inom komvux

Detta är ett av årets prioriterade områden för vuxenutbildningssamverkan i Fyrbodal, utifrån att det är en viktig del i att fylla platserna på yrkesutbildningarna. Det handlar bland annat om att eleverna ska ha förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och vara väl förberedda.

Mottagande inom och mellan primära samverkansområden

Inom ett primärt samverkansområde inom regionalt yrkesvux, som planerar, dimensionerar och söker statsbidrag tillsammans, finns ett krav på att ta emot elever från de andra kommunerna i samverkansområdet på samma villkor som elever folkbokförda i anordnarkommunen. Men för elever som söker utbildning i en kommun i ett annat primärt

samverkansområde, finns ingen motsvarande rätt till mottagande. Om mottagande kommun kräver interkommunal ersättning (IKE) för att ta emot eleven, behöver hemkommunen normalt godkänna att IKE betalas.

Behörighet och urval

En vuxen är behörig till utbildning på gymnasial nivå inom komvux från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om hen är bosatt i landet, saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge, har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, och i övrigt uppfyller föreskrivna villkor. Även yngre personer som har slutfört utbildning på nationellt program på gymnasieskolan är behörig, om de uppfyller övriga behörighetsvillkor.

Här finns utrymme för huvudmän att besluta om förkunskapskrav för en specifik utbildning. Det är också huvudmannen som bedömer om eleven är behörig till utbildningen enligt ovan. En särskild utmaning är att avgöra om den sökande har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Vissa sökande har rätt till utbildning om de är behöriga. Det är, lite förenklat, de som behöver utbildningen för att kunna studera vidare.

Om det finns fler behöriga sökande än platser, och eleven inte också har rätt till utbildningen, får urval göras. Till utbildningar inom komvux på gymnasial nivå konkurrerar eleverna inte med sina tidigare betyg, utan vid urval ska platsen ges till den sökande som har störst behov av utbildning i följande prioriteringsordning: eleven önskar fullfölja påbörjade studier, är eller riskerar att bli arbetslös, behöver utbildningen för pågående yrkesverksamhet eller behöver utbildningen för planerat yrkesval. Dessa regler syftar till att prioritera dem som har störst behov av utbildningen, vilket i praktiken innebär att personer med kort tidigare utbildning och/eller svag ställning på arbetsmarknaden ges företräde.

Det är viktigt att betona att bedömning av behörighet, exempelvis att eleven har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, görs innan eventuellt urval.

Urval görs, liksom bedömning av behörighet, av varje huvudman utifrån ovanstående principer.

Erfarenheter från Fyrbodals vuxenutbildningsnätverk

Under en tematisk träff i september 2026, diskuterades antagning och bedömning inför antagning.

Anneli Gustafsson, rektor

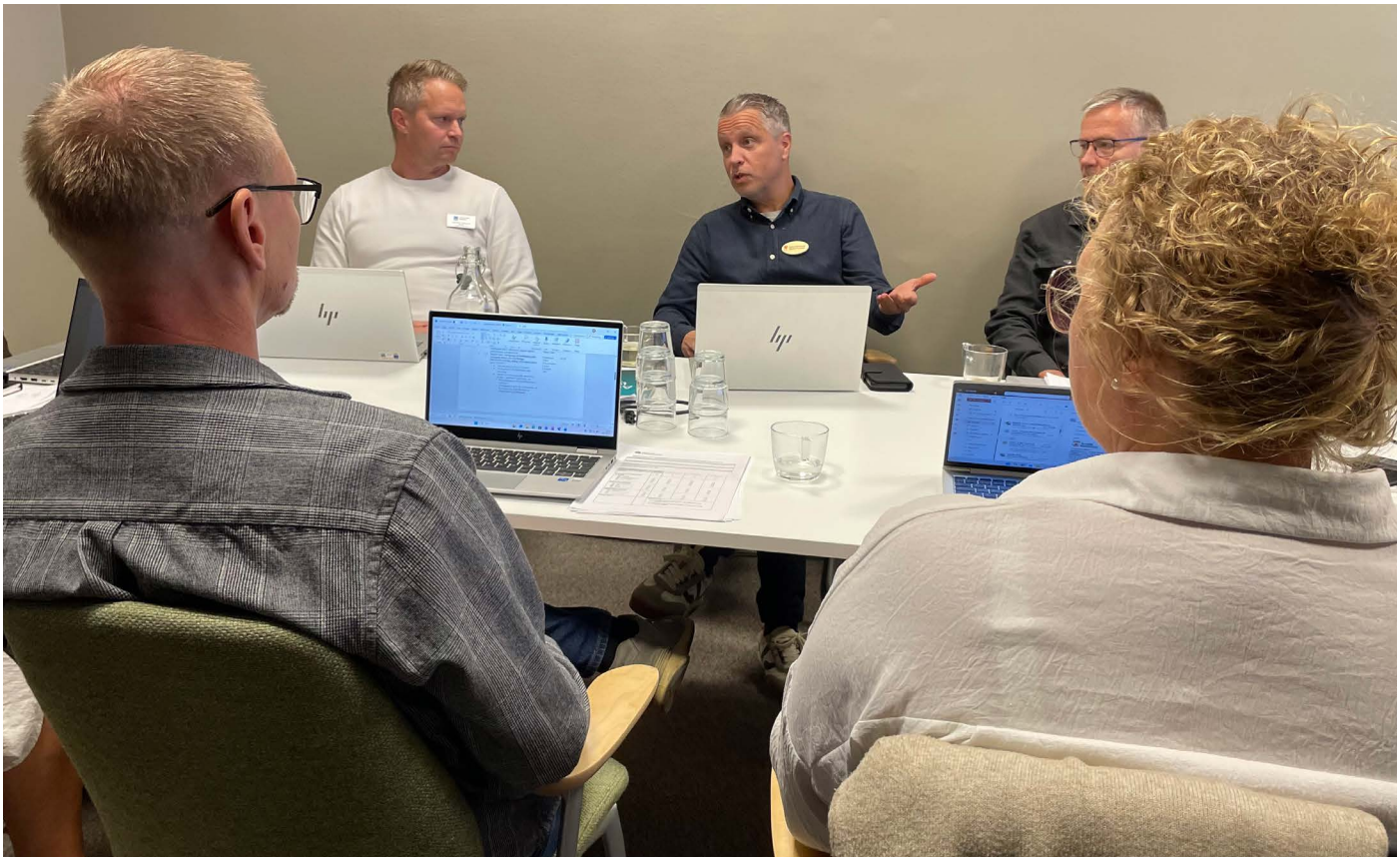
Uddevalla vuxenutbildning använder sedan några år tillbaka praktiska och tillämpade teoretiska prov och intervjuer för att bedöma elevernas behörighet (förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen) innan antagning till alla yrkesutbildningar. Rektor Anneli Gustafsson gav exempel på praktiska provuppgifter, reflektionsuppgifter, matematikuppgifter samt intervjufrågor kopplade till några av de yrkesutbildningar där praktiska prov används som bedömningsinstrument. Att genomföra prov, bedömning och intervjuer tar visserligen tid men vinsten är att genomströmningen på utbildningarna har blivit mycket högre, enligt Uddevalla vuxenutbildnings erfarenheter. Det är också ett högt söktryck till deras yrkesutbildningar. Dock används inte proven som urvalsinstrument, utan enbart för att bedöma behörighet.

Vuxenutbildningarnas förkunskapskrav, tillvägagångssätt för att bedöma elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig yrkesutbildningar samt andra sätt att förbereda eleven för utbildningen (t ex intervjuer, samtal, inledande kartläggningar) diskuterades under träffen.

2. Förut-sättningar

Några teman från diskussionerna, som rektorerna tar med sig i sitt vidare arbete, var:

- **Införande av provtillfällen** för att bedöma elevernas behörighet behöver vara väl förankrat i organisationen och välavvägt. Att börja i små steg kan vara bra modell.
- **Betygens roll som** mått på om eleven kan tillgodogöra sig utbildningen är en mycket viktig fråga att beakta.
- **Provtillfällen och andra** möten med eleven innan antagning (t ex intervjuer) kan också fungera som ett underlag för att kunna organisera utbildningen så att de elever som vill gå den kan tas emot på ett bra sätt och få ett bra stöd under utbildningen.
- **Det kan behöva** ske en avvägning mellan hur mycket resurser som ska avsättas till kartläggning respektive att ge stöd under utbildningen
- **Prov- och intervjutillfällen** inför antagning skulle också kunna utgöra grund för validering
- **Många av dem** som står längst från arbetsmarknaden har stort behov av utbildning och utgör en viktig arbetskraftsreserv. Samtidigt söker sig många som har haft ett tufft liv till komvux som en andra chans, och har stort behov av utbildning för att komma vidare. Båda grupperna ställer höga krav på komvux' förmåga att anpassa utbildningarna efter målgrupperna.
- **Komvux har i** uppdrag att bedöma om personen kan tillgodogöra sig utbildningen, inte om den kan få jobb efter utbildningen. Det får inte vara en urvalsgrund för att komma in på utbildningen.

Några av rektorerna i Nätverket för vuxenutbildningsansvariga i samtal hösten 2026.

Jämförelse mellan gymnasieskolan och regionalt yrkesvux: Mottagande, behörighet, urval och antagning

Gymnasieskolans system för mottagande, behörighet och antagning

Inom gymnasieskolan har det länge varit vanligt att antagningen organiserats genom kanslier som omfattar flera kommuner. Fyrbodals kommunalförbund har ett antagningskansli, som sköter antagningen för 13 kommuner. Åmåls kommun tillhör Karlstads antagningskansli tillsammans med värmlandskommunerna.

Hösten 2026 införs ett nationellt antagningssystem, som Fyrbodals och Karlstads antagningskanslier liksom nästan alla kommuner och kanslier i Sverige kommer att använda. Inom systemet hanteras elevuppgifter såsom betyg och ansökningar till olika utbildningar. Beroende på vilket primärt samverkansområde eleven hör till och om hen söker till en fristående eller kommunal gymnasieskola, kan hen bli första- eller andrahandsmottagen till utbildningen. Alla elever har dock rätt att söka till alla gymnasieutbildningar i landet, och rätt att bli förstahandsmottagna på alla fristående gymnasieskolor samt alla gymnasieskolor inom sitt primära samverkansområde, liksom till nationella program inom andra primära samverkansområden som saknas i det egna samverkansområdet.

Behörighetskraven är enhetliga i hela landet och varierar endast beroende på vilket program eleven söker till. Behöriga elever konkurrerar med sitt meritvärde från grundskolan.

Fyrbodals kommunalförbund har ett antagningskansli, som sköter antagningen för 13 kommuner.

Skillnader mellan gymnasieskolan och regionalt yrkesvux

Både gymnasieskolan och yrkesvux omfattas av reglerna om planering och dimensionering av gymnasial utbildning. Utgångspunkten är att sökande i första hand ska tas emot inom det primära samverkansområde där de är folkbokförda. Det finns dock några viktiga skillnader:

- **Primära samverkansområden inom** regionalt yrkesvux har inget krav på sig att ha ett allsidigt utbud av yrkesutbildningar, medan gymnasieskolans primära samverkansområden har det.
- **Det finns många** fristående gymnasieskolor, dit alla elever kan söka och bli förstahandsmottagna i hela landet. Inom komvux kan fristående aktörer bedriva yrkesutbildning på entreprenad åt kommunen, men antagning sker då enligt samma regler som om de bedrevs i kommunens egen regi. I Fyrbodal bedrivs inga yrkesvuxutbildningar på entreprenad.
- **Inom gymnasieskolan blir** eleven förstahandsmottagen till en kommunal huvudman i ett annat primärt samverkansområde, om det nationella program eller inriktning på nationella program som eleven har sökt till inte erbjuds i det primära samverkansområde där hen är folkbokförd. Ingen motsvarande rätt finns inom regionalt yrkesvux.
- **Inom gymnasieskolan blir** en elev som söker till ett nationellt program i ett annat primärt samverkansområde, trots att det finns i det egna primära samverkansområdet, alltid andrahandsmottagen. En behörig elev kan bli antagen i mån av plats (om platserna inte fylls av behöriga elever från det egna samverkansområdet). Inom regionalt yrkesvux krävs normalt att hemkommunen beviljar IKE för att en elev som söker till ett annat primärt samverkansområde ska bli mottagen.

2. Förut-sättningar

Skillnaderna mellan skolformerna gäller inte bara mottagandet mellan samverkansområden. Även reglerna för behörighet, urval och antagning är utformade på olika sätt (se avsnitten ovan). Medan gymnasieskolan har nationella regler och system för att hantera behörighet, mottagande, urval och antagning, har komvux nationella generella regler för behörighet och urval som medför stort tolkningsutrymme och lämnar stort ansvar till de kommunala huvudmännen. Arbetssätt och bedömningar kring mottagande, behörighet och urval kan därför skilja sig mellan kommuner, vilket medför utmaningar för likvärdigheten.

Det medför också att den som söker till yrkesvux inte har samma möjlighet att välja utbildning som inom gymnasieskolan. Vilka utbildningar som faktiskt är möjliga att gå påverkas i hög grad av var eleven är folkbokförd och vilka lokala bedömningar som görs.

Samverkansarenor för vuxenutbildningar

Utbildningsanordnare inom vuxenutbildning behöver ingå i ett stort antal samverkande och nätverkande sammanhang för att genomföra sitt uppdrag. Detta gäller även till stor del gymnasieskolan. Några skillnader är dock

- **Reglering: Gymnasieskolan är** hårdare reglerad. Komvux har större frihet och snabbare beslutsprocesser i utbildningsplaneringen.
- **Storlek: Gymnasieskolorna är** ofta större (fler heltidselever, mer omfattande verksamhet, fler anställda, större omsättning) än komvuxenheterna.

Detta medför att det oftare är skolchefer, gymnasiechefer, strategisk personal etc som representerar gymnasieskolan i extern samverkan. Komvux representeras oftare av rektorer som kan ha ansvar för allt ifrån lokaler, personal och ekonomi till strategisk planering, kvalitetsutveckling och omvärldsbevakning. Det förekommer också, särskilt i mindre kommuner, att komvuxrektorn dessutom är rektor för kommunens gymnasieskola.

En komvuxansvarig i Fyrbodal behöver delta i eller förhålla sig till följande samverkansarenor:

- **Inom kommunen: lokalt** kompetensråd/ näringslivsråd, samverkan med gymnasieskolan, samverkan med arbetsmarknadsenheten, samverkan med den lokala arbetsförmedlingen, kvalitetsutvecklings- och SAM (systematisk arbetsmiljö)-grupperingar inom kommunen etc
- **Inom primära samverkansområdet:** samverkan kring ansökan och redovisning av statsbidrag inom regionalt yrkesvux; planering, dimensionering och erbjudande av yrkesutbildningar i samverkan
- **Med arbetslivet: T** ex lokala yrkesråd, ev. lokalt kompetensråd/ näringslivsråd, delregionala branschråd och college, delregionalt kompetensråd, nationella programråd, andra regionala eller nationella näringslivsråd
- **Delregionalt och regionalt:** Fyrbodals vuxnätverk, Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege, delregionala branschråd, Kompetensråd Fyrbodal, Westum (en förening för vuxenutbildningar i Västra Sverige), utbyte med andra kommunalförbunds vuxenutbildningssamverkan i Västra Götaland
- **Nationellt: Nationella programråd,** nätverk anordnade av Skolverket och SKR, Föreningen Vuxenutbildning i samverkan, omvärldsbevakning kring andra vuxsamverkanskonstellationer i landet, Lärlingsfrämjandet mm

Innehåll: Kapitlet beskriver vilken yrkesutbildning som genomfördes i Fyrbodal under 2025 och hur utbildningarna fördelades mellan yrkesområden och samverkansområden. Kapitlet belyser också hur statsbidragen användes, hur utbildningsvolymen förhåller sig till befolkningen samt hur Fyrbodal står sig jämfört med övriga delar av Västra Götaland. Kommande förändringar i statsbidragssystemet berörs också. Avslutningsvis jämförs yrkesvux med gymnasieskolans yrkesutbildningar för att ge en bild av yrkesvux relativa omfattning och betydelse för kompetensförsörjningen i Fyrbodal.

3. Genomförd utbildning och statsbidrag

Genomförda utbildningar 2025

I Fyrbodal fördelades år 2025 yrkesvuxutbildningarna mellan yrkesområden enligt tabellen nedan. Statistiken visar antal elever som slutfört en yrkesutbildning. Detta används som mått i samtliga delregioner i Västra Götaland, eftersom det är den utbildade kompetens som arbetslivet faktiskt får tillgång till. Tabellen visar också hur stor andel av samtliga elever som slutfört en yrkesutbildning inom komvux 2025 som återfinns inom respektive yrkesområde.

Jämfört med 2024 har det skett stora förändringar i fördelningen mellan yrkesområden (även om frågeunderlaget ändrats något och därför inte med säkerhet kan jämföras rakt av, så är riktningen tydlig). Barn och fritid och Hotell och turism har gått kraftigt ner, Försäljning och service, Industriteknik och VVS och fastighet kraftigt upp.

Att notera är dock att förutom att det kan förändras mellan åren vilka sammanhållna yrkesutbildningar som erbjuds, så kan det också vara så att alla yrkesutbildningar inte ges varje år. Till skillnad från gymnasieskolan, som har treåriga program som förändras endast långsamt, så är utbildningarna kortare och mycket mer flexibla inom komvux.

Genomförda utbildningar 2025

Yrkesområde/ bransch	Antal elever som slutfört sammanhållen yrkesutbildning 2025 oavsett betyg*			Yrkesområdets andel av hela Fyrbodal 2025 (elever som slutfört)
	Kvinnor	Män	Totalt	
Barn och fritid	34	5	39	3,6%
Bygg och anläggning	11	22	33	3,0%
El och energi	3	4	7	0,6%
Fordon och transport	27	81	108	10,0%
Försäljning och service	55	22	77	7,1%
Hantverk (frisör och stylist)	33	8	41	3,8%
Hotell och turism	22	7	29	2,7%
Industriteknik	44	77	121	11,2%
Naturbruk	22	16	38	3,5%
Restaurang och livsmedel	53	10	63	5,8%
VVS och fastighet	30	34	64	5,9%
Vård och omsorg	307	107	414	38,2%
Övriga	40	10	50	4,6%
	681	**403**	**1084**	**100,0%**

3. Genomförd utbildning ...

Fördelning mellan yrkesområden – utveckling 2024 till 2025 samt Skolverkets rekommendationer framåt

Nedan synliggörs hur andelen elever som slutfört en yrkesutbildning fördelar sig mellan olika yrkesområden 2024 och 2025. För att sätta förändringarna i ett större sammanhang visas också Skolverkets rekommendationer för dimensionering av yrkesutbildningar inom komvux i Västra Götaland.

Skolverkets rekommendationer avser den framtida dimensioneringen av yrkesutbildningar, medan

Förändringar per yrkesområde 2024-2025

Nedan synliggörs förändringarna mellan 2024 och 2025 per yrkesområde i Fyrbodal (gymnasial yrkesutbildning inom komvux). Även Skolverkets rekommendation från planeringsunderlaget 2026 synliggörs här.

Yrkesområde	Andel av dem som slutfört per yrkesinriktning/ alla som slutfört en yrkesutbildning 2024	Andel av dem som slutfört per yrkesinriktning/ alla som slutfört en sammanhållen yrkesutbildning	Förändringens riktning sedan 2024	Skolverkets bedömning för komvux i VGR 2026 (dimensionering tre år framåt)
Barn och fritid	13,1%	**3,6%**	kraftigt ner	↓
Bygg och anläggning	3,9%	**3,0%**	svagt ner	↑
El och energi	2,5%	**0,6%**	ner	↑
Fordon och transport	8,2%	**10,0%**	upp	↑
Försäljning och service	3,2%	**7,1%**	kraftigt upp	Oförändrad
Hantverk; 2024 bredare kategori, 2025 endast frisör och stylist	4,3%	**3,8%**	ej jämförbart	Frisör och stylist oförändrad
Hotell och turism	6,3%	**2,7%**	kraftigt ner	Oförändrad
Industriteknik	6,2%	**11,2%**	kraftigt upp	↑
Naturbruk	1,7%	**3,5%**	upp	↑
Restaurang och livsmedel	6,7%	**5,8%**	ner	↑
VVS och fastighet	0,5%	**5,9%**	kraftigt upp	↑
Vård och omsorg	41,7%	**38,2%**	ner	↑
Övriga (fler inkluderas här 2025 än 2024)	1,6%	**4,6%**	ej jämförbart	
Summa	**100,0%**	100,0%		

Källa: Respektive kommuns inrapportering av statistik till Fyrbodals kommunalförbund

3. Genomförd utbildning ...

statistiken föregående sida visar fördelningen av de elever som slutfört en yrkesutbildning. Jämförelsen ska därför inte ses som ett mått på om dimensioneringen varit rätt eller fel, utan som ett sätt att sätta den utveckling som skett i Fyrbodal i relation till de behov som Skolverket ser framåt.

När förändringarna mellan 2024 och 2025 jämförs med Skolverkets bedömningar, går det att se vissa mönster. Inom Fordon och transport, Industriteknik, Naturbruk samt VVS och fastighet har en större andel av de elever som slutfört en yrkesutbildning gjort det inom dessa yrkesområden 2025 än 2024. Samtidigt rekommenderar Skolverket att utbildningsområdena dimensioneras upp, vilket innebär att utvecklingen går i samma riktning som rekommendationerna framåt. Barn och fritid följer samma mönster, där både utvecklingen 2024 till 2025 och Skolverkets rekommendation pekar mot en minskning.

För Bygg och anläggning, El och energi, Restaurang och livsmedel samt Vård och omsorg är bilden en annan. Skolverket rekommenderar att områdena dimensioneras upp för regionen, men i Fyrbodal har en mindre andel av de elever som slutfört en yrkesutbildning gjort det inom dessa yrkesområden 2025 än 2024. Försäljning och service skiljer sig också från flera andra yrkesområden. Andelen som slutfört utbildningar inom detta område har ökat kraftigt, samtidigt som Skolverket rekommenderar en oförändrad dimensionering framåt.

Jämförelse samverkansområden

Yrkesområde	Antal elever pågående + nystart under 2025 inom en sammanhållen yrkesutbildning	Andel per yrkesområde (elever pågående + nystart)	Dalslands andel av hela Fyrbodal 2025 (elever pågående + nystart)	Norra Bohusläns andel av hela Fyrbodal 2025 (elever pågående + nystart)	KFV - Orust - Uddevallas andel av hela Fyrbodal 2025 (elever pågående + nystart)	Totalt
Barn och fritid	214	8,6%	4,2%	9,3%	86,4%	100%
Bygg och anläggning	80	3,2%	0,0%	7,5%	92,5%	100%
El och energi	85	3,4%	14,1%	15,3%	70,6%	100%
Fordon och transport	197	7,9%	0,0%	4,6%	95,4%	100%
Försäljning och service	107	4,3%	0,0%	63,6%	36,4%	100%
Hantverk (frisör och stylist)	67	2,7%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
Hotell och turism	61	2,4%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
Industriteknik	275	11,0%	6,5%	27,6%	65,8%	100%
Naturbruk	88	3,5%	0,0%	36,4%	63,6%	100%
Restaurang och livsmedel	170	6,8%	10,0%	22,4%	67,6%	100%
VVS och fastighet	94	3,8%	22,3%	29,8%	47,9%	100%
Vård och omsorg	997	40,0%	14,6%	13,0%	72,3%	100%
Övriga (filmarbetarlärling, serviceassistent, städ kombination)	58	2,3%	1,7%	0,0%	98,3%	100%
	2493	**100,0%**	**9,0%**	**16,8%**	**74,2%**	**100%**

Källa: SCB, Skolverket och respektive kommuns inrapportering av statistik till Fyrbodals kommunalförbund

Jämförelse mellan samverkansområden

Ovan synliggörs fördelningen av elever mellan dels samverkansområden, dels yrkesområden. Här handlar det om elever som påbörjat sammanhållen yrkesutbildning under 2025 samt fortsatt på en yrkesutbildning som startat tidigare.

Jämfört med 2024 så har KFV-Orust-Uddevallas andel av yrkesutbildningarna ökat ganska kraftigt, medan de andra samverkansområdenas andelar minskat. Frågeunderlaget har förändrats något sedan året innan så det är inte säkert att det går att jämföra rakt av (poänggränsen har tagits bort), men 2024 hade KFV-Orust-Uddevallas yrkesutbildningar knappt 60% av de inskrivna eleverna på yrkesutbildningar.

3. Genomförd utbildning ...

Statsbidragsanvändning per samverkansområde

Samverkansområde	Yrkes-vux	Yrkesvux kombina-tion	Lärlings-vux	Lärlings-vux kom-bination	Yrkes-förare	Totalt	Andel av hela Fyrbodals redovisade platser
Kunskapsförbundet Väst, Orust, Uddevalla	564,9	145,8	111,4	0,9	76,5	899,5	66,8%
Norra Bohuslän	206,6	64,1	23,9	4,8	0,0	299,4	22,2%
Dalsland	123,5	16,6	7,2	0,0	0,4	147,7	11,0%
Totalt Fyrbodal 2025	**894,9**	**226,5**	**142,5**	**5,8**	**76,9**	**1346,6**	**100,0%**

Källa: Skolverket samt SCB

Redovisade platser

Antalet redovisade platser i regionalt yrkesvux till Skolverket är fördelade mellan de olika varianterna av yrkesvux-utbildningar, där ”vanliga” yrkesvux-utbildningar är absolut störst, följt av yrkesvux kombination och lärling.

För redovisade platser för statsbidrag (ovan), är fördelningen mellan samverkansområdena något jämnare än när det gäller elever som påbörjat eller redan deltar i yrkesutbildning inom komvux i Fyrbodal. KFV, Orust och Uddevalla har redovisat ca 2/3 av platserna.

Redovisade platser i förhållande till befolkningen

Samverkans-område	Befolk-ning Q1 2025 **	Beviljat belopp 2025 *	Godkänt redovisat belopp 2025 *	Andel nyttjat statsbidrag (av beviljat, alla utbild-ningsformer inom reg yrkesvux) *	Redo-visade platser totalt *	Redo-visade statsbi-drag per kommun-invånare (kr)	Redovisa-de platser per 1000 kommun-invånare
TOTALT Uddevalla, Orust, KFV	171 288	80 540 043	59 285 242	73,6%	899,5	346,1	5,3
TOTALT NB5 (Lysekil, Munkedal, Sotenäs, Strömstad, Tanum)	59 512	39 772 378	18 832 032	47,3%	299,4	316,4	5,0
TOTALT 5D (Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Åmål)	40 899	14 037 000	8 543 272	60,9%	147,7	208,9	3,6
TOTALT HELA FYRBODAL	**271 699**	**134 349 421**	**86 660 546**	**64,5%**	**1346,6**	**319,0**	**5,0**

* Skolverket ** SCB

Nyttjandegraden för statsbidrag i Fyrbodal

	Redovisade platser	Nyttjandegrad statsbidrag (redovisat/beviljat statsbidrag)	Redovisade platser/1000 kommuninvånare (Q1 respektive år)
2022	1504,1	52%	5,5
2023	1321,5	58,9%	4,8
2024	1397,7	65%	5,1
2025	1346,6	64,5%	5,0

Källa: Skolverket samt SCB

Redovisade platser i förhållande till befolkning

Genom att sätta genomförd yrkesutbildning, i form av redovisade platser och statsbidrag till Skolverket, i relation till befolkning kan geografiska skillnader i omfattning av genomförd yrkesutbildning synliggöras bättre.

Vuxenutbildningarna får normalt sett statsbidrag för 70% av sina utbildningsplatser inom yrkesvux och måste finansiera 30% själv. Ingen medfinansiering av platser krävs för lärlings- och kombinationsutbildningar (se Förutsättningar).

Utbildningsplatser (den del som är redovisad till Skolverket för statsbidrag) och statsbidrag per kommun 2025 i relation till befolkningen, se tabell föregående sida.

Statsbidragsanvändning i Fyrbodal 2022–25

Nyttjandegraden för statsbidragen har ökat de senaste åren för Fyrbodal som helhet, men har stannat av och backar marginellt mellan 2024 och 2025, se ovan.

Genom en högre nyttjandegrad av statsbidragen, genomförs så mycket utbildning som möjligt inom de volymer som Skolverket bedömt är rimliga inom respektive samverkansområde. Det undviks också att statsbidrag, som kan användas för att utbilda och kompetensförsörja i kommunerna, får betalas tillbaka.

Jämförelse mellan samverkansområdena – genomförd utbildning och statsbidragsanvändning

De föregående avsnitten har belyst genomförd utbildning, redovisade platser, statsbidrag och befolkning ur olika perspektiv. I tabellen nedan sammanförs dessa mått för att synliggöra övergripande geografiska mönster.

Det finns tydliga geografiska skillnader i omfattningen av genomförd utbildning i relation till befolkningen. KFV, Orust och Uddevalla hade en oproportionerligt stor andel av såväl elever som platser och statsbidrag i Fyrbodal i förhållande till befolkning.

Jämförelse mellan samverkansområden

Samverkansområde	Andel av Fyrbodals befolkning kvartal 1 2025	Andel av redovisade platser 2025	Andel av redovisat statsbidrag 2025	Andel elever pågående + nystart 2025
Dalsland	15,1%	11,0%	9,9%	9,0%
KFV – Orust - Uddevalla	63,0%	66,8%	68,4%	74,2%
Norra Bohuslän	21,9%	22,2%	21,7%	16,8%
Summa	100%	100%	100%	100%

Källa: Skolverket samt SCB

Sökta och beviljade statsbidrag 2026 i Fyrbodal och Västra Götaland

Nedan redovisas beviljandegrad (andel av totalt sökta medel som beviljades) utifrån ansökan för 2026. Även Västra Götalands tilldelning redovisas. Inför 2026 höjdes ersättningsnivåerna i statsbidraget generellt med 20%. Dock har den beviljade summan för Västra Götaland som helhet endast ökat med ca 4% sedan 2025 (då beviljades ca 597,4 miljoner).

Statsbidrag 2027 och framåt - villkor

2027 förändras villkoren för statsbidragen till yrkesvux. Bland annat upphör utbildningsformen lärling kombination. Kraven på att kombinationsutbildningar bedrivs integrerat eller kombinerat, där språk- och yrkeslärare behöver samordna sig, stärks. Elever inom yrkesvux får läsa högst 200 verksamhetspoäng i orienteringskurser, max 400 inom kombinationsutbildningar. En person kan också delta i orienteringskurser om max 200 poäng för att därefter påbörja regionalt yrkesvux.

Regeringen har också beslutat om en större förändring inför bidragsåret 2028. I det nya systemet tilldelas kommunerna i samverkan en grundläggande grundfinansiering baserad på befolkningsmängd och arbetslöshet. Dessa pengar rekvireras, och motkravet är att all utbildning som finansieras med detta grundbidrag ska medfinansieras med minst 30%. Därtill kan kommunerna (i samverkan) söka om tilläggsbidrag utan krav på medfinansiering, men det

Sökta och beviljade statsbidrag Fyrbodal/Västra Götaland 2026

Samverkans-område	Sökt belopp (kr)	Beviljat belopp (kr)	Beviljande-grad	Andel av tilldelning i Västra Götaland	Andel av Västra Götalands befolkning Q1 2026
Boråsregionen	96 450 000	74 468 490	77,2%	12,0%	12,9%
GR*	457 041 000	316 237 296	69,2%	50,9%	56,7%
Skaraborg	127 310 000	97 043 545	76,2%	15,6%	15,1%
KFV Orust Uddevalla	117 574 000	81 858 137	69,6%	13,2%	9,6%
Norra Bohuslän	55 444 000	39 233 204	70,8%	6,3%	3,3%
Dalsland	12 094 000	12 094 000	100,0%	1,9%	2,3%
Totalt Fyrbodal	**185 112 000**	**133 185 341**	**71,9%**	**21,4%**	**15,2%**
Totalt Västra Götaland	**865 913 000**	**620 934 672**	**71,7%**	**100,0%**	**100,0%**

Källa: Skolverket samt SCB

* Kungsbacka ingår i GR vux men räknas inte in i Västra Götalands befolkning. Däremot ingår Kungsbacka i statistiken för ”Västra Götalands tilldelning”. GR:s befolknings- och tilldelningsstatistik kan därför inte relateras till varandra utifrån ovanstående tabell.

kräver att hela grundbidraget utnyttjas. Detta gäller fr o m 260722 men tillämpas fr o m 2028. (Statsbidrag för regionalt yrkesvux 2028–2029 - Skolverket)

Sökta och beviljade statsbidrag 2027 i Fyrbodal och Västra Götaland

Nedan redovisas beviljandegrad (andel av sökta medel som beviljades) för Fyrbodal utifrån ansökan för 2027 (två ansökningsomgångar och beslut). Även Västra Götalands tilldelning redovisas.

Jämförelse med gymnasieskolan i Fyrbodal

Cirka 3000 elever per år antas i dagsläget till gymnasieskolan i Fyrbodal inklusive Åmål. 2026 antogs 1248 elever till yrkesprogram i Fyrbodal utom Åmål, vilket utgjorde ca 46% av alla antagna. Enligt officiell statistik var det 908 elever som tog gymnasieexamen från yrkesprogram genomförda i Fyrbodals kommuner läsåret 2024/2025.

I snitt lämnar 79,3% gymnasieskolan med gymnasieexamen eller studiebevis inom 4 år i Fyrbodal, alltså enligt ett lite vidare mått än gymnasieexamen. Det skulle innebära cirka 2380 elever som lämnar gymnasieskolan med de flesta betygen godkända varje år, varav cirka 1100 elever från yrkesprogram (cirka 46–48% av alla gymnasieelever årligen). Uppskattningsvis börjar alltså i nuläget årligen ca 1400 elever per år gymnasieskolans yrkesprogram i Fyrbodal inklusive Åmål, och 900–1100 tar gymnasieexamen eller slutför med studiebevis.

Under 2025 var nästan 2500 elever inskrivna på en sammanhållen yrkesutbildning i Fyrbodal, som ofta är 1–2 år lång men ibland kortare. 1647 platser redovisades till Skolverket för statsbidrag till regionalt yrkesvux. Från yrkesutbildningar på komvux i Fyrbodal var det enligt insamlad statistik 1298 elever som

Sökta och beviljade statsbidrag 2027 Fyrbodal/Västra Götaland

Samverkansområde	Sökt belopp (kr)	Beviljat belopp (kr), beslut i maj 2026	Beviljande-grad	Andel av tilldelning i Västra Götaland
Boråsregionen	106 842 000	74 861 809	70,1%	12,4%
GR	488 798 000	298 287 982	61,0%	49,4%
Skaraborg	146 564 000	102 327 778	69,8%	16,9%
Dalsland	17 939 000	17 939 000	100,0%	3,0%
KFV Orust Uddevalla	116 261 000	67 869 684	58,4%	11,2%
Norra Bohuslän	70 439 000	42 891 080	60,9%	7,1%
Totalt Fyrbodal	**204 639 000**	**128 699 764**	**62,9%**	**21,3%**
Totalt Västra Götaland	**946 843 000**	**604 177 333**	**63,8%**	**100,0%**

Källa: Skolverket

3. Genomförd utbildning ...

slutförde en yrkesutbildning oavsett betyg 2024, och 1084 gjorde det 2025.

Eleverna som slutför yrkesvuxutbildningar i Fyrbodal motsvarar alltså uppskattningsvis halva gymnasieskolans avgångselever från alla program årligen i samma område, och ungefär lika många slutför yrkesvuxutbildningar som tar gymnasieexamen från yrkesprogram varje år.

På gymnasieskolans yrkesprogram är det ofta en ojämn könsfördelning. Fördelningen är fortfarande skev, men inte lika skev, på yrkesvuxutbildningarna. Undantagen är Barn och fritid, Försäljning och service och Restaurang och livsmedel, där det är en mer ojämställd föredelning på yrkesvux, samt Fordon och transport som har samma könsfördelning som inom gymnasieskolan.

Nedan jämförs elever antagna till gymnasiets yrkesprogram i slutantagningen 2025, samt elever som slutfört yrkesutbildning på komvux 2025 (det vill säga samma tidsperiod men olika fas av utbildningen; vi har ingen statistik på könsfördelningen bland dem som lämnar gymnasieskolan i Fyrbodal ett enskilt år).

Värt att notera är också att det är fem gånger fler elever som slutförde en vård- och omsorgsutbildning på komvux (där den överväldigande majoriteten av utbildningarna är till undersköterska) 2025, än vad som antogs till vård- och omsorgsprogrammet på gymnasieskolorna i Fyrbodals kommuner förutom Åmål.

Jämförelse elever som slutfört yrkesutb./antagna gymnasieelever

Yrkesområde/ bransch	Andel per kön som slutfört sammanhållen yrkesutbildning i Fyrbodal 2025 oavsett betyg			Andel per kön och yrkesprogram som antogs till en gymnasieutbildning inom Antagning Fyrbodals område 2025 (slutantagning, ej Åmål)		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Pojkar	Totalt
Barn och fritid	87,2%	12,8%	39	60,8%	39,2%	97
Bygg och anläggning	33,3%	66,7%	33	9,8%	90,2%	174
El och energi	42,9%	57,1%	7	2,9%	97,1%	139
Fordon och transport	25,0%	75,0%	108	25,0%	75,0%	140
Försäljning och service	71,4%	28,6%	77	45,5%	54,5%	145
Frisör och stylist	80,5%	19,5%	41	98,9%	1,1%	87
Hotell och turism	75,9%	24,1%	29	90,1%	9,9%	71
Industriteknik	36,4%	63,6%	121	14,4%	85,6%	97
Naturbruk	57,9%	42,1%	38	77,4%	22,6%	115
Restaurang och livsmedel	84,1%	15,9%	63	56,5%	43,5%	62
VVS och fastighet	46,9%	53,1%	64	8,8%	91,2%	34
Vård och omsorg	74,2%	25,8%	414	78,0%	22,0%	82
Övriga	80,0%	20,0%	50	60,0%	40,0%	10
Antal elever	**681**	**403**	**1084**	**542**	**711**	**1253**

Källa: Statistik inrapporterad från Fyrbodals kommuner, samt Antagning Fyrbodal.

Innehåll: Kapitlet beskriver utbudet av yrkesvuxutbildningar i Fyrbodal under 2026. Fokus ligger på hur utbildningarna fördelas mellan yrkesområden och samverkansområden samt vilka möjligheter detta ger för vuxna som söker yrkesutbildning inom komvux.

4. Utbud

Utbud av yrkesvuxutbildningar i Fyrbodalsregionen 2026

Som beskrivits i tidigare kapitel är det inte fritt sök till yrkesvuxutbildningar i hela Fyrbodal. Elever har rätt att tas emot på samma villkor inom det egna samverkansområdet, men inte till övriga samverkansområden. För utbildningar utanför det egna samverkansområdet krävs normalt att hemkommunen beviljar interkommunal ersättning (IKE). IKE beviljas i många fall, men det finns ingen rätt till detta. Det är också stora geografiska avstånd och inte alltid så god tillgång till kollektivtrafik mellan orterna i Fyrbodal. Det innebär att elevens bostadskommun har stor betydelse för den enskilda elevens tillgång till yrkesutbildningar.

Som vidstående karta visar, erbjuds vård- och omsorgsutbildningar i de flesta av Fyrbodals kommuner. Utbudet är annars ojämnt fördelat. Vissa yrkesområden erbjuds i alla samverkansområden, medan andra bara erbjuds i ett eller två.

Utbildningar inom Industriteknik, Restaurang och livsmedel samt VVS och fastighet erbjuds inom alla tre samverkansområden.

Utbildningar inom Barn och fritid, Bygg och anläggning, Fordon och transport, Försäljning och service, Hotell och turism samt Naturbruk erbjuds i Södra Fyrbodal (KFV, Orust och Uddevalla) samt Norra Bohuslän.

Utbildningar inom El och energi erbjuds i Södra Fyrbodal och Dalsland.

Större kommuner får stordriftsfördelar i planering och genomförande. Inom samverkansområdena kan man enas om fördelningen av yrkesutbildningar eller att vissa kommuner har färre eller inga utbildningar – kommunerna planerar och dimensionerar tillsammans. De ska då också ta hänsyn till arbets-

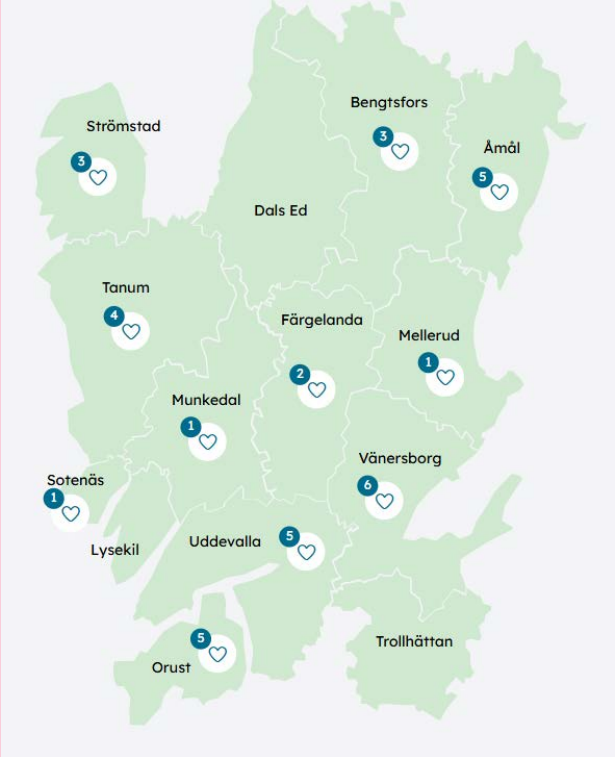
Här kan du söka efter yrkesutbildningar i Fyrbodalsregionen

Fyrbodals, primärområdenas och kommunernas utbud av yrkesvuxutbildningar under 2026 synliggörs i yrkesvuxkartan.

Här finns också länkar till varje utbildningsanordnares sidor, där utbildningarna beskrivs och det går att ansöka.

På yrkesvuxkartan går det också att se var utbildningarna finns och vilket samverkansområde respektive kommun tillhör.

Sök i Yrkesvuxkartan

Utbud av yrkesvuxutbildningar i Fyrbodal 2025 för vuxna

Utbildningsområde/ bransch	Antal erbjudna utbildningar, hela Fyrbodal 2026	Namn på utbildningar	Fördelning Dalsland/ Norra Bohuslän/Södra Fyrbodal*
Barn och fritid	6	Barnskötare, Elevassistent, Barnskötare och elevassistent distans (2 annonserade starter), Validering Barn och fritid (2 starter)	0/2/4
Bygg och anläggning	8	Träarbetare/ snickare, Träarbetare/ snickare med språkstöd, Bygg (trä/ snickare, murare eller betong), Målare, Glastekniker lärling, Golvläggare lärling, Plattsättare lärling, Träarbetare lärling	0/2/6
El och energi	2	Elektriker lärling, Elinstallatör	1/0/1
Fordon och transport	14	Marin servicetekniker lärling (2 starter), Fordon- och maskinreparatör, Lager och logistik lärling, Marintekniker lärling, Mekaniker (personbil, personbil med svenska), Mekaniker tunga fordon lärling, Yrkesförare buss, Yrkesförare lastbil (2 starter), Billackering lärling (2 starter)	0/3/11
Försäljning och service	11	Administration/ ekonomi/ företagande, Inköpare/ upphandlare, Säljare, Säljare med språkstöd, Tulladministratör (2 starter), Administratör, Kundservice & support, Starta eget, Butiksmedarbetare med språkstöd (2 starter)	0/9/2
Hantverk/ Frisör och stylist	2	Frisör (2 starter)	0/0/2
Hotell och turism	8	Receptions- och konferensservice lärling, Spa och Wellness lärling samt lärling kombination, Hotellmedarbetare (2 starter), Servicepersonal - Hotell och servering med svenska, Städservice med svenska (2 starter)	0/3/5
Industriteknik	13	Industri bas, Industri svets, Industriteknik - kemisk profil lärling, Låstekniker/ låssmed lärling, Processtekniker, Svetsare, Industriteknik - CNC-operatör, Industriteknik - Montering och underhåll lärling, Industriteknik – Svets, Maskinsnickare lärling, CNC, Produktion och maskindrift, Svets	2/4/7
Naturbruk	5	Skötsel av utemiljöer, Park och utemiljö kombination, Trädgård och parkarbete lärling, Trädgård lärling, Trädgård	0/1/4
Restaurang och livsmedel	26	Restaurangutbildning, Bagare/ konditor lärling (2 starter), Charkuterist lärling (2 starter), Kock lärling (6 starter), Kock, Kock kombination, Kock - fisk, skaldjur, sjömat lärling (2 starter), Kock med språkstöd, Restaurang – kock, Restaurang- och måltidsbiträde med språkstöd (2 starter), Validering – restaurang, Kött och chark lärling, Restaurang & storkök med svenska (2 starter), Restaurang och storkök, Restaurang och storkök – distans (2 starter)	1/12/13
VVS och fastighet	6	Städservice, VVS-utbildning, Fastighetsskötare (3 starter), Lås- och säkerhetstekniker	2/2/2
Vård och omsorg	36	Vård och omsorg/ undersköterska (18 annonserade starter), Vård och omsorg kombination (8 starter), Vård och omsorg – validering och/ eller flex (5 starter), Vård och omsorg/ undersköterska distans (2 starter), Funktionshinder, Servicemedarbetare i sjukhusmiljö, Stödassistent (2 starter)	11/9/16
Övrigt	4	Content creator, Filmarbetarlärling (3 starter)	0/1/3
Totalt	**141**		**17/48/76**

Källa: Kommunernas utbud via hemsidor, kontrollerat av respektive kommun

livets samt elevernas behov. Lärlingsutbildningar genomförs ofta med väldigt få elever, så många annonserade starter behöver inte betyda stora volymer. Många starter sker också betydligt mer flexibelt än vad som annonseras. Kategoriseringen i yrkesområden är inte alltid självklar. Vissa av de utbildningar som syns här kan ha ställts in eller fått fördröjd start, så det är viktigt att gå in på utbildningsanordnarens hemsida för detaljerad information och kontaktuppgifter. Kommunerna kan lägga till och ta bort utbildningar från en gemensam fil, som några gånger om året laddas upp till utbudssidan.

Nischutbildningar

Även om många utbildningar erbjuds inom flera kommuner finns också en viss specialisering mellan kommunerna. Några utbildningar som kan nämnas är processoperatörer i Munkedal, VVS-montörer och elektriker i Mellerud, tulladministratörer i Strömstad, frisörer i Trollhättan samt buss- och lastbilsförare och många lärlingsutbildningar i Uddevalla.

De flesta yrkesutbildningar är på 1-2 år, men kortare utbildningar erbjuds i flera kommuner. Flertalet utbildningar inom Försäljning och service samt Hotell och turism är kortare, liksom flera utbildningar inom Naturbruk. Det erbjuds även flera serviceinriktade utbildningar med låga trösklar, som kan möjliggöra arbete samt sänka tröskeln till vidare studier.

Innehåll: Detta kapitel beskriver underlag och bedömningar som kan användas och används för att planera och dimensionera gymnasial yrkesutbildning inom komvux. Genom Skolverkets regionala planeringsunderlag, kompetensbehovsanalyser, matchningsindikatorer och lokala bedömningar belyses hur utbildningsutbudet kan anpassas till både arbetslivets och vuxnas behov.

5. Dimensionering av yrkesvuxutbildning

Om planering och dimensionering av gymnasial yrkesutbildning inom komvux

Sedan 2025 ska gymnasial yrkesutbildning planeras utifrån arbetsmarknadens behov samt elevers efterfrågan och behov. Målet är att stärka kompetensförsörjningen, underlätta etablering på arbetsmarknaden och erbjuda elever ett brett utbud med tydlig information om vad studierna ska leda till.

Kommunala huvudmän för komvux ska ingå i primära samverkansområden med minst två andra kommuner för gemensam planering och dimensionering av gymnasial yrkesutbildning. Härmed har den kommunala vuxenutbildningen fått ett (del) regionalt uppdrag.

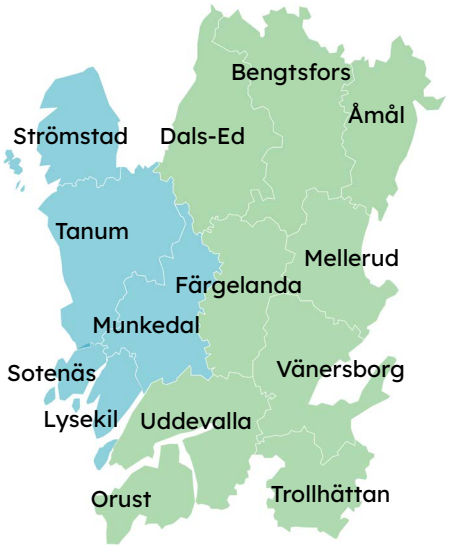
Skolverket tar vart tredje år fram regionala planeringsunderlag, som gör bedömningar om utbildningsutbudet. Västra Götalandsregionen kompletterar med årliga analyser och branschdialoger i

Foto: Pixabay

Vuxenutbildningens primära samverkansområden i Fyrbodal

Norra Bohuslän/NB5

Uddevalla-Kunskaps-förbundet Väst-Orust

Dalsland/5D

samverkan med kommunalförbunden. Hösten 2026 kom det andra planeringsunderlaget.

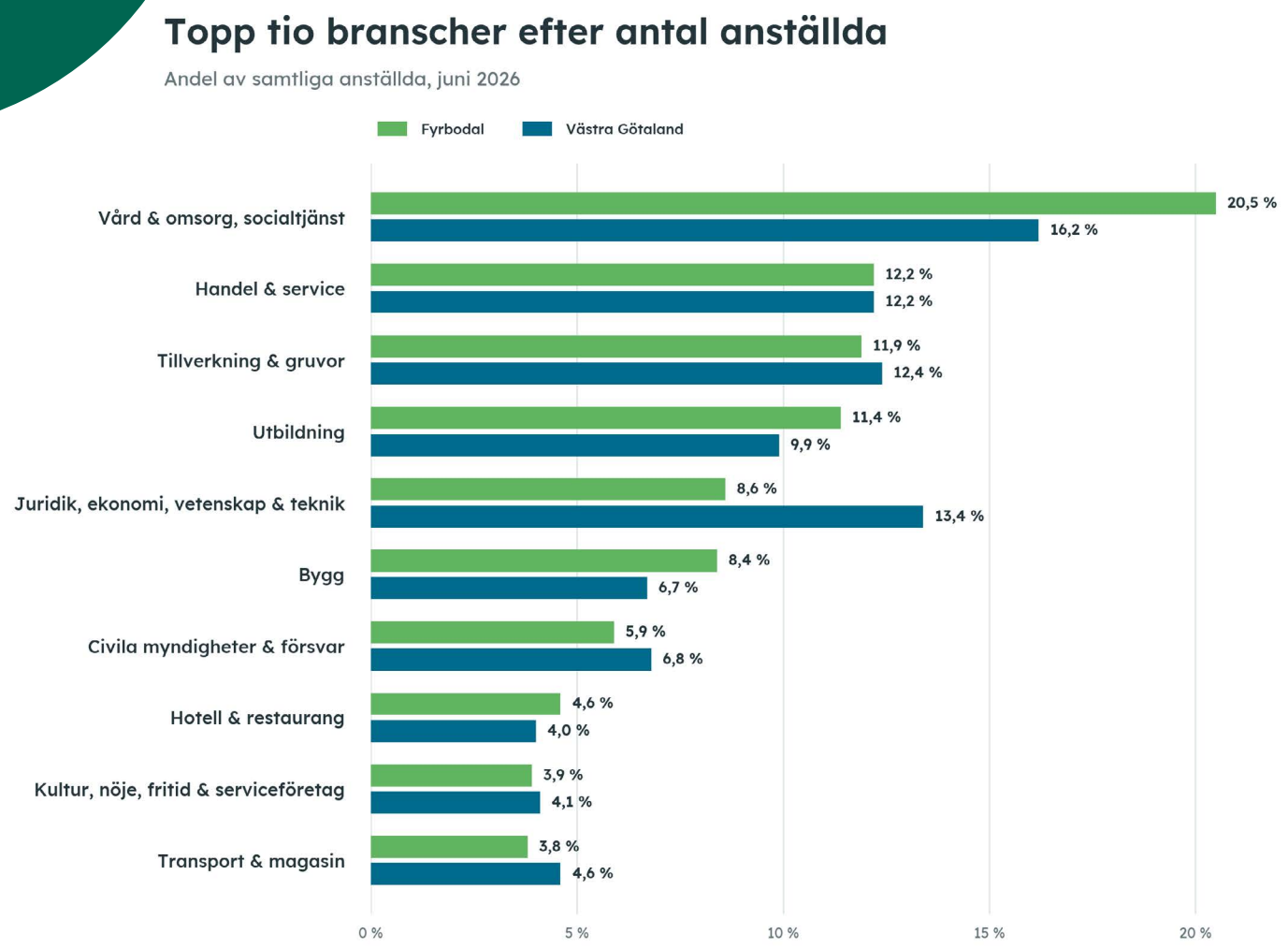
I Fyrbodalsområdet har huvudmännen för vuxenutbildningarna valt att skapa tre primära samverkansområden från och med 2025 (se kartor på nästa sida):

- Norra Bohuslän/ NB5 (Lysekil, Munkedal, Sotenäs, Strömstad och Tanum)
- Kunskapsförbundet Väst (Trollhättan, Vänersborg), Orust och Uddevalla
- Dalsland/5D (Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål)

För gymnasieskolan finns tre andra primära samverkansområden: Västra Fyrbodal, Norra Dalsland/3D samt Kunskapsförbundet Väst med Mellerud.

Skolverkets regionala planeringsunderlag 2026

Planeringsunderlaget 2026 innehåller Skolverkets bedömning av arbetsmarknadens behov av gymnasialt utbildad arbetskraft samt rekommendationer om utbildningsutbudet inom gymnasieskola och komvux. Underlaget bygger på regionala kompetensbehovsanalyser, nationella prognoser och branschunderlag. Det ger också bedömningar om vilka yrkesområden inom gymnasieskolan respektive komvux som bör dimensioneras ner, bibehållas eller dimensioneras upp, samt beskriver efterfrågan på gymnasial yrkesutbildning bland ungdomar och vuxna.

Källa: Västra Götalandsregionens statistik över sysselssättning (Microsoft Power BI)

Övergripande bild och generella bedömningar – fokus komvux

Skolverkets nationella rapport om gymnasial utbildning 2026 visar att arbetet med planering och dimensionering har utvecklats sedan reformen infördes och att strukturer för samverkan håller på att etableras. Fortfarande finns utmaningar kring finansiering, hantering av elever som söker mellan kommuner och att göra utbildningsutbudet synligt och tillgängligt för sökande. Skolverket lyfter särskilt fram Susa-navet som ett verktyg med potential att synliggöra yrkesutbildningsutbudet nationellt.

Rapporten visar också att utbudet av yrkesutbildningar inom komvux i viss utsträckning har anpassats till arbetsmarknadens behov. Utbildningar med svag efterfrågan på arbetsmarknaden har på flera håll minskat, samtidigt som vissa utbildningar fortfarande har svårt att attrahera sökande trots goda arbetsmarknadsutsikter. Enligt Skolverkets bedömning behöver utbildningar inom el och energi, industriteknik samt vård och omsorg öka inom komvux nationellt, medan barn och fritid bör minska i stora delar av landet.

Samtidigt löser inte förändringar i utbudet ensamt kompetensförsörjningsutmaningarna. Förbättrad studie- och yrkesvägledning, minskad könsbundenhet i utbildningsval, stärkt samverkan mellan utbildning och arbetsliv, god tillgång till APL samt ett ökat beredskapsperspektiv är några av de utvecklingsområden som lyfts fram som viktiga.

Regionala bedömningar

Skolverket bedömer att utbildningar inom de flesta yrkesområden inom komvux bör dimensioneras upp i Västra Götaland, även om utbildningar inom Barn och fritid bör dimensioneras ner och Försäljning och service, Frisör och stylist samt Hotell och turism bör bibehållas. Mer om bedömningarna i relation till hittillsvarande utbud i Fyrbodal behandlas i kapitlet om genomförd utbildning.

Söktryck i Fyrbodals kommuner 2025

Yrkesområde	Dalsland (5D)	Norra Bohuslän (NB5)	KFV Orust Uddevalla
Barn och fritid	- (Åmål)	= (Tanum)	+ (KFV, Uddevalla)
Bygg och anläggning	x	- (Tanum)	= (KFV) + (Uddevalla)
El och energi	+ (Mellerud)	= (Strömstad)	+ (KFV, Uddevalla)
Fordon och transport	x	= (Lysekil)	+ (KFV, Uddevalla)
Frisör och stylist	x	x	+ (KFV)
Försäljning och service	x	+ (Lysekil) = (Strömstad) ? (Tanum)	+ (KFV) (Orust)
Hotell och turism	x	- (Strömstad)	+ (KFV, Uddevalla)
Industriteknik	= (Bengtsfors)	- (Lysekil) + (Munkedal)	+ (KFV, Uddevalla)
Naturbruk	x	= (Munkedal)	= (KFV)
Restaurang och livsmedel	= (Bengtsfors)	+ (Lysekil) - (Munkedal)	= (KFV) + (Uddevalla)
VVS och fastighet	- (Mellerud)	- (Tanum)	x
Vård och omsorg	- (Bengtsfors, Mellerud, Åmål)	- (Lysekil, Strömstad) = (Munkedal, Tanum)	= (Orust) + (KFV, Uddevalla)

+ fler sökande än platser, = ungefär lika många sökande som platser, - färre sökande än platser, X utbildningen anordnas inte i samverkansområdet, enligt enkätsvaren, ? Kommunen kan ej bedöma

Källa: Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västra Götaland 2026

Söktryck i Fyrbodals kommuner

Genom en enkät till kommunerna har Skolverket undersökt söktrycket till yrkesutbildningar inom komvux 2025. Färgelanda och Sotenäs har inte besvarat enkäten och inkluderas inte i svaren. Här kommer en sammanställning för alla yrkesområden, indelat per samverkansområde (se tabell ovan).

Eftersom vuxnas behov av utbildning också ska vägas in när samverkansområdet planerar och dimensionerar, kan detta vara relevant information. Dalsland har ofta färre sökande än platser till de yrkesutbildningar som anordnas. I Norra Bohuslän är bilden mer blandad, medan Södra Fyrbodal generellt sett har högt söktryck eller balans mellan platser och sökande till sitt breda utbud.

Kompetensbehov, arbetsmarknad och utbildningsmatchning

Västra Götalandsregionen analyserar kompetensbehov i offentlig och privat sektor och sammanställer underlag för Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan. Från 2024 hålls årliga branschdialoger för att kartlägga kompetensbehov, där återkommande teman är ökad samverkan, attraktionskraft och tydligare gymnasieinriktningar.

Västra Götalandsregionens rapport Kompetensbehov på arbetsmarknaden i Västra Götaland 2025, visar att det finns stor kompetensbrist inom vård och omsorg samt industri, men många andra branscher har någon form av kompetensbrist. Orsaker är generationsväxling, teknisk utveckling och ökade krav på särskilda behörigheter. Hindren omfattar brist på praktikplatser, utbildningar som inte match-

ar behov samt avsaknad av vissa inriktningar lokalt.

Efterfrågan gäller särskilt gymnasialt utbildad arbetskraft, t.ex. undersköterskor, automationstekniker, installationstekniker samt personal inom CNC, drift och underhåll. En utmaning är att locka ungdomar till vård- och omsorgsprogrammet trots goda arbetsmöjligheter.

Fyrbodals kompetensbehovsrapport 2025 visar att vård och omsorg, industriteknik, fordon och transport samt bygg och anläggning är särskilt viktiga branscher där vuxenutbildningen bidrar till kompetensförsörjningen på gymnasial nivå. Tillverknings- och processindustrin är stark i Fyrbodal. Hotell- och restaurangbranschen är viktig för Bohuslän men kan i statistiken se ut att vara mindre än den är, eftersom besöksnäringen även omfattar delar av bland annat handel & service, en stor och viktig bransch i Fyrbodal. Handel & service rymmer också en stor del av fordonsbranschen (bilhandel, bilverkstäder, reservdelshandel mm), som dock också finns med i Tillverkning och gruvor när det handlar om fordonstillverkning.

Ett annat sätt att belysa sambanden mellan utbildning och arbetsmarknad, är att arbeta med regionala matchningsindikatorer (RMI). Sedan 2025 finns indikatorn matchning-utbildning (E3) tillgänglig på kommunnivå, och fr o m 2026 även bland annat matchning- yrke (E5). Regionala matchningsindikatorer kan komplettera arbetsmarknadsprognoser och arbetsgivardialoger genom att synliggöra hur stark kopplingen är mellan utbildning och yrke inom olika utbildningsområden. För vuxenutbildningen kan detta ge underlag för att analysera utbildningarnas relevans i förhållande till arbetsmarknadens behov (se vidstående faktaruta).

Resultaten kan tolkas på olika sätt och varierar mel-

Analys: Yrken och matchande utbildning

En Fyrbodalsanalys av både hur stor andel av personer med en viss utbildning som arbetar i ett yrke som är helt matchande mot utbildningen (matchad förvärvsgrad, E3) och hur stor andel av de som arbetar inom ett visst yrkesområde som har en matchande utbildning (E5) visar på vissa mönster:

- Vård och omsorg, VVS, energi, drift och underhåll, El, data- och kommunikationsteknik samt automation har hög matchning mellan utbildning och yrke, och mellan yrke och utbildning.
- Fordon och transport är viktiga branscher i Fyrbodal med medelhög matchning mellan utbildning och yrke. Bussförare utgör ett tydligt undantag med låg matchning, vilket delvis kan bero på vilka som räknas till utbildningsgruppen.
- Byggutbildade jobbar i hög utsträckning i byggbranschen, medan de som jobbar i branschen också rekryteras från andra håll.
- Inom industri är det tvärtom – utbildade inom branschen jobbar i ganska hög utsträckning någon annanstans, men de som jobbar i branschen har i hög utsträckning matchande utbildning.
- Restaurang och livsmedel visar upp en blandad bild med stora skillnader mellan olika yrkesgrupper. Bland dem med restaurang- och livsmedelsutbildning är det mer än hälften som inte arbetar i branschen. I gruppen kockar och kallskänkor har knappt hälften en utbildning som matchar yrket.
- Barn- och fritid samt Naturbruk har en låg matchning åt båda hållen.
- Försäljning och service har låg matchad förvärvsgrad, men resultaten är svåra att tolka eftersom många utbildningar klassas som matchande.

lan Fyrbodals samverkansområden. Där matchningen är hög finns en stark koppling mellan utbildning och yrke.

När det gäller industritekniska utbildningar, försvinner många utbildade till andra sysselsättningar trots branschens kompetensbrist. Statistiken visar på ett svagare samband mellan utbildning och yrke inom restaurang- och livsmedel, barn och fritid samt naturbruk.

För vuxenutbildningar kan en noggrannare analys av orsakerna ge underlag för att utveckla utbildningarnas innehåll och relevans för att bidra till kompetensförsörjningen inom branscherna.

Dimensionering i Fyrbodals primära samverkansområden

Här beskrivs hur noderna arbetar med planering och dimensionering tillsammans.

Dalsland

- **Kompetensbehov:** Finns inom vård och omsorg, transport, industri, restaurang, el, VVS och fastighet. Det finns även viss efterfrågan på försäljning, fordon och bygg. Bedömning görs via Skolverkets och regionens underlag, lokala enkäter samt samråd med Arbetsförmedlingen.
- **Vuxnas behov:** Det bedöms finnas kommuninvånare som vill utbilda sig inom dessa områden.
- **Dimensionering:** Utgångspunkt är kompetensbehovet i området. Enstaka platser köps från andra aktörer. Samverkan sker med arbetslivet via branschråd, Vård- och omsorgscollege, Svenskt Näringsliv och kommunala näringslivsutvecklare, samt med Fyrbodal och regionen. Arbetsförmedlingen deltar i planeringen via samverkansavtalet.

Norra Bohuslän

- **Kompetensbehov:** Det finns stort behov av industrirelaterade utbildningar, elektriker, vård och omsorg (även vårdbiträde) samt restaurang. Även fordonsutbildningar planeras. Arbetslivets behov bedöms utifrån lokal dialog samt Skolverkets och Arbetsförmedlingens prognoser. Det överstiger utbildningsanordnarnas kapacitet. Tillgången på APL-platser är en begränsning.
- **Vuxnas behov:** Efterfrågan finns på kortare och flexibla utbildningar, anpassade för att kombineras med arbete. Området har generellt lägre utbildningsnivå än riket.
- **Dimensionering:** Målsättningen är ett brett utbud inom noden utifrån behov, kapacitet och kvalitet. Samverkan sker genom yrkesråd, med företag, näringslivsutvecklare och Arbetsförmedlingen samt via Fyrbodals kommunalförbund och regionens prognoser.

Orust – Kunskapsförbundet Väst - Uddevalla

- **Kompetensbehov:** Genom omvärldsbevakning och behovskartläggning har följande områden identifierats där utbildningsutbudet bör öka: Vård och omsorg, Industriteknik, Fordon och transport samt Fastighet. Vi konstaterar även stora behov inom El-energi, Bygg och Besöksnäringen där utbildningsutbudet bibehålls.
- **Vuxnas behov:** Utbudet anpassas efter arbetsmarknaden. För att möta individers behov anordnar vi utbildningar på olika nivåer – jobbspår, utbildning på grundläggande- och gymnasial nivå samt yrkeshögskola.
- **Dimensionering:** Planeringen bygger på gemensam omvärldsbevakning som resulterar i gemensamt planeringsunderlag. Arbetslivet påverkar utbudet via yrkesråd, college, företagsbesök, referensgruppsträffar mm.

Innehåll: För yrkesutbildningar inom komvux är en central fråga om utbildningarna leder till arbete, fortsatta studier eller förbättrad etablering på arbetsmarknaden. Etablering kan följas på flera sätt. I detta kapitel ligger fokus på etablering på arbetsmarknaden efter olika typer av yrkesutbildningar och -inriktningar inom komvux, och såväl lokal som nationell statistik används. Kapitlet läses med fördel tillsammans med dimensioneringskapitlet. Kapitlet visar hur uppföljning av etablering kan användas för att utveckla utbildningarnas kvalitet och innehåll samt ge underlag för dimensionering av framtida utbildningsutbud.

6. Etablering på arbetsmarknaden efter yrkesvuxutbildning

Etablering efter komvux på kommunnivå

Det finns idag inga statliga krav på lokal uppföljning av vad elever gör efter avslutad komvuxutbildning. Lokal uppföljning av etablering kan användas för att utveckla utbildningarnas innehåll, samverkan med arbetslivet, kvaliteten i APL samt dimensioneringen av utbildningsutbudet, så att fler kan etablera sig efter utbildningen.

Etablerad ställning ett år efter yrkesutbildning - Fyrbodal

Skolverkets kommunstatistik över elever som arbetar året efter avslutad gymnasial utbildning i Fyrbodals kommuner visar att det, i runda slängar, är ungefär hälften av dem som studerat en gymnasial utbildning inom komvux i Fyrbodal som har en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter (2022 och 2023). Tanum och Strömstad sticker ut positivt.

Nedan visas etableringsstatus för personer som avslutat en yrkesutbildning om minst 400 poäng inom komvux. Statistik per yrkesinriktning saknas på kommunnivå.

I en majoritet av Fyrbodals kommuner hade mer än hälften av dem som avslutat en yrkesutbildning inom komvux en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter.

Etableringsstatus för personer som avslutat yrkesutbildning

Huvudman	Yrkesutbildning, minst 400 poäng	
	Antal	Etablerad (%)
Bengtsfors	21	48
Dals-Ed	5	..
Färgelanda	18	39
Kunskapsförbundet väst	179	53
Lysekil	28	39
Mellerud	27	74
Munkedal	70	63
Orust	21	...
Sotenäs	32	59
Strömstad	85	69
Tanum	31	68
Uddevalla	143	50
Åmål	48	75
Totalt Fyrbodal	708	...
Riket	26 913	56

Källa: Skolverket. Etableringsstatus 2023 för olika elevgrupper som avslutat komvux (gymnasial nivå) 2022. Etablerad ställning på arbetsmarknaden = Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen (233 461 kr 2023), Sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad), Ingen förekomst av arbetslöshet på hel-/deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året. .. betyder att uppgiften inte redovisas.

Nationell statistik över etablering på arbetsmarknaden efter yrkesvux

Skolverket publicerar varje höst nationell officiell statistik över elevernas etablering efter yrkesvux. Den senaste statistiken gällde vid rapporttillfället dem som avslutade en yrkesutbildning 2022, med etablering 2023. Etablerad ställning innebar 2023 en årsinkomst på minst 233 461 kr.

Etableringsstatus beroende på typ och längd av gymnasial yrkesutbildning

Etableringsstatus för eleverna 2022 och 2023 för yrkesutbildningar avslutade året innan (se tabell nedan).

Etableringsgraden låg i de flesta grupper kring 50 procent. Högst var den för yrkesförare och längre yrkesutbildningar, medan kombinationsutbildningar hade lägre etablering. Mellan 2022 och 2023 ökade etableringen i de flesta grupper, med undantag för lärlingsutbildning.

Etableringsstatus beroende på typ och längd av utbildning

Typ av yrkesutbildning/ statsbidrag	Etablerad ställning på arbetsmarknaden, %, 2022	Etablerad ställning på arbetsmarknaden, %, 2023
Yrkesförare	57	58
Lärling	47	42
Yrkesvux totalt	49	50
Yrkesvux 400–799 p	47	56
Yrkesvux minst 800 p	56	56
Yrkesvux kombination totalt	32	36
Yrkesvux kombination minst 800 p	48	51

Källa: Uppföljning av regionalt yrkesvux. Utbildning 2024 och etablering 2023. Rapport, Skolverket, 2025-10-30, Uppföljning av regionalt yrkesvux. Utbildning 2023 och etablering 2022. Rapport, Skolverket, 2024-10-30.

Etablering på arbetsmarknaden utifrån inriktning på yrkesutbildningen

Etableringsgraden varierar kraftigt mellan yrkesinriktningar (nationell statistik). Högst var den inom vård och omsorg (över 70%). Minst hälften av dem som läst bygg och anläggning, el och energi, fordon och transport, industriteknik och VVS och fastighet hade etablerad ställning inom ett år. Lägst etableringsgrad fanns inom hantverk, hotell och turism, naturbruk samt restaurang och livsmedel.

Där etableringen är lägre behöver resultaten analyseras tillsammans med arbetslivet för att bättre förstå vilka faktorer som påverkar övergången till arbete.

Bransch- och yrkestillhörighet bland etablerade elever

Skolverkets rapport Etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2022 och 2023 efter avslutad kommunal vuxenutbildning redovisar vilka branscher det är vanligast att de etablerade eleverna från olika yrkesinriktningar arbetar i. Den visar en god överensstämmelse mellan utbildning och branschtillhörighet för yrkesvux.

Inom Vård och omsorg arbetade en stor andel av de etablerade inom branschen. Elever från yrkesutbildningar inom Försäljning och service, Restaurang och livsmedel, Naturbruk samt Hantverk etablerar sig i lägre utsträckning inom branscher som är relevanta för utbildningens inriktning.

Etableringsstatus 2023 för elever som avslutat yrkesutbildning 2022

Inriktning yrkesutbildning	Antal som avslutat komvux 2022 och läst en yrkesinriktning om >400 p	Andel kvinnor på utbildningen (%)	Antal etablerad ställning 2023, yrkesutbildning	Andel etablerad ställning >400 p (%)
Barn och fritid	5 113	90,1	2 261	44,2
Bygg och anläggning	1 354	22,7	677	50,0
El och energi	1 809	12,9	1 026	56,7
Fordon och transport	1 939	25,4	1 133	58,5
Försäljning och service	1 253	77,3	615	49,1
Hantverk	788	81,2	259	32,9
Hotell och turism	137	70,1	37	26,8
Industriteknik	1 153	19,9	631	54,7
Naturbruk	658	70,4	272	41,4
Restaurang och livsmedel	1 485	68,2	515	34,7
VVS och fastighet	735	7,8	434	59,1
Vård och omsorg	8 982	75,5	6 459	71,9
Totalt	25 406	62,5	14 319	56,4

Källa: Skolverket. Etableringsstatus 2023 för olika elevgrupper som avslutat komvux 2022.

6. Etablering

Utifrån Skolverkets informationsblad för etablering efter yrkesinriktad utbildning inom komvux finns också listat vilka yrken som är vanligast 2 år efter utbildningen, bland dem som gått en längre yrkesvuxutbildning inom olika yrkesområden.

Här blir det tydligt dels att det finns en ganska god överensstämmelse mellan utbildning och yrke bland de tidigare elever som har en etablerad ställning på arbetsmarknaden, dels att det finns överlapp mellan olika branscher, t ex Bygg, el och energi samt Industriteknik. Därtill är elever med varierade yrkesutbildningar etablerade som butikspersonal två år efter utbildningen. Överlag visar Skolverkets statistik att etableringsgraden ökar efter två år jämfört med efter ett år.

Bransch- och yrkestillhörighet bland etablerade elever

Yrkesområde	Vanligaste branscherna ett år efter avslutade studier för elever som avslutade komvux 2022 och hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden år 2023.	Vanligaste yrken bland dem som gått en utbildning om minst 800 p och avslutat studierna 2021, i yrket 2023
Barn och fritid	Utbildning (67 %) Vård och omsorg; sociala tjänster (13 %) Byggverksamhet (51 %)	Barnskötare och elevassistenter m. fl, Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare
Bygg och anläggning	Tillverkning och utvinning (9 %) Byggverksamhet (42 %)	Snickare, murare och anläggningsarbetare, Lagerpersonal och transportledare m.fl.
El och energi	Tillverkning och utvinning (12 %)	Installations- och industrielektriker m.fl. Lagerpersonal och transportledare m.fl.
Fordon och transport	Transport och magasinering (52 %) Företagstjänster (11 %)	Lastbils- och bussförare, Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.
Försäljning och service	Handel (21 %) Företagstjänster (17 %)	Butikspersonal, Skönhets- och kroppsterapeuter
Hantverk	Handel (28 %) Vård och omsorg; sociala tjänster (17 %)	Butikspersonal, Kontorsassistenter och sekreterare, Lagerpersonal och transportledare m.fl.
Hotell och turism	Hotell- och restaurangverksamhet (70 %) Handel (8 %)	Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl, Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.
Industriteknik	Tillverkning och utvinning (61 %) Företagstjänster (16 %)	Smeder och verktygsmakare m.fl, Lagerpersonal och transportledare m.fl.
Naturbruk	Jordbruk, Skogsbruk och fiske (18 %) Företagstjänster (15 %)	Växtodlare inom jordbruk och trädgård, Butikspersonal
Restaurang och livsmedel	Hotell- och restaurangverksamhet (34 %) Vård och omsorg; sociala tjänster (15 %)	Kockar och kallskänkor, Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.
VVS och fastighet	Byggverksamhet (41 %) Företagstjänster (13 %)	Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl, Städledare och fastighetsskötare m.fl.
Vård och omsorg	Vård och omsorg; sociala tjänster (88 %) Offentlig förvaltning och försvar (2 %)	Undersköterskor, Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl, Vårdbiträden

Källa mittkolumnen: PM Etableringen på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2022 och 2023 efter avslutad kommunal vuxenutbildning. **Källa högerkolumnen:** Etablering efter gymnasial utbildning - Skolverket

Före och efter studierna

Yrkesutbildning på komvux bidrar till förbättrad etablering. Av de som hade osäker ställning före studierna hade 6 av 10 etablerat sig ett år efter. Bland dem som inte arbetade eller studerade innan hade drygt 4/10 etablerat sig. För dem som redan hade en etablerad ställning kvarstod den i 8 av 10 fall.

Exempel på lokal uppföljning av etableringsstatus efter komvux – Skaraborg och Kunskapsförbundet Väst

Huvudmännen behöver göra egna uppföljningar om de vill veta hur det går för deras elever efter olika typer av yrkesutbildningar. Flera kommuner och kommunalförbund gör det.

Ett exempel är Skaraborg, där uppföljningar görs av sysselsättningsgrad före respektive efter utbildning per bransch. 15 kommuner ingår i samma samverkansområde som samordnas av Skövde. En enkät skickas ut till alla tidigare studerande i Skaraborg. De som inte svarar på enkäten rings upp, med målet att ha en svarsfrekvens på 70%.

Kunskapsförbundet Väst följer också upp elevernas sysselsättning efter studier på förbundets yrkesutbildningar. Sex månader efter avslutad yrkesutbildning skickas en enkät ut via sms. Elever som inte svarar på sms:et, eller påminnelser via sms, kontaktas via telefon. Svarsfrekvensen sommaren 2025 (utskick i juni) var 70%; 128 av 182 tillfrågade elever.

Alternativen är:

- Jag arbetar i det yrke jag studerat till på Kunskapsförbundet
- Jag arbetar med något annat
- Jag studerar vidare inom det område som jag studerat på Kunskapsförbundet
- Jag studerar något annat
- Jag söker arbete/ är i arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Denna typ av uppföljning har gjorts sedan 2022. Uppföljning över tid möjliggör att se om förbättringar ger effekt. Etableringsstatus efter utbildning påverkas dock även av konjunkturer.

Johan Ceder, rektor på vuxenutbildningen, Kunskapsförbundet

Johan Ceder, rektor på vuxenutbildningen inom Kunskapsförbundet, berättar att de dessutom gör en fördjupad kartläggning. APL-platserna kontaktas av lärarna på respektive utbildning för att få information om ifall elever fått anställning på sin APL-plats. Om de inte erbjudits anställning, frågas om skäl varför.

Genom uppföljningen får Kunskapsförbundet värdefull information om hur det går för eleverna, vilket kan bidra till att förbättra och utveckla utbildningarna samt dimensionera dem bättre. Såväl arbetsliv som utbildningsanordnare kan bidra till att fler elever kan få jobb efter utbildningen. I samband med yrkesråd förs dialog om utveckling av utbildningarnas innehåll.

Sammanfattande slutsatser och utvecklingsområden

Högst etablering efter utbildning har vård- och omsorgsutbildningar

Yrkesutbildning inom komvux leder i många fall till etablering på arbetsmarknaden, men resultaten varierar mellan olika utbildningsområden. Högst etablering efter utbildning har vård- och omsorgsutbildningar, medan de flesta

andra yrkesområden ligger kring hälften etablerade ett år efter utbildningen (nationell statistik). På kommunnivå vet vi inte hur det går efter specifika yrkesutbildningar, men från yrkesvux som helhet ser det ut som att en högre andel än nationellt etablerar sig på arbetsmarknaden inom ett år.

Statistik på kommunnivå (RMI) pekar också på skillnader i hur stark kopplingen är mellan utbildning och arbetsmarknad. Inom exempelvis el, VVS och bygg ses relativt starka samband mellan utbildning och yrke. För industriteknik är bilden mindre tydlig. Trots ett stort uttryckt kompetensbehov i branschen visar matchningsindikatorerna att många med industriteknisk utbildning inte arbetar med ett matchande yrke. Det finns därför skäl att fördjupa kunskapen om vilka faktorer som påverkar etableringen efter utbildningen och sambandet mellan utbildning och yrke.

För vuxenutbildningens huvudmän är uppföljning av etablering framför allt ett verktyg för kvalitetsutveckling. Kunskap om hur det går för eleverna efter utbildningen kan användas för att utveckla information och vägledning, bedömning inför antagning, urval, samverkan med arbetslivet, kvaliteten i APL samt utbildningarnas innehåll och dimensionering.

Innehåll: Detta kapitel beskriver hur förändrade krav, reformer och pågående utredningar påverkar komvux arbete med språkutveckling. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har länge varit en viktig del av vuxenutbildningens uppdrag, men har fått ökad aktualitet genom ett större fokus på individens språkkunskaper, etablering i arbetslivet och kombinationen av språk- och yrkesutbildning. Kapitlet belyser hur vuxenutbildningarna i Fyrbodal arbetar med dessa frågor och lyfter några av de områden där organisering, arbetssätt och samverkan kan behöva utvecklas.

7. Komvux uppdrag för språkutveckling

Språkutveckling som prioriterat utvecklingsområde inom komvux

Ett prioriterat område för vuxenutbildningssamverkan i Fyrbodal under 2026 är komvux' uppdrag för språkutveckling. Många omvärldsförändringar och uppdrag från politiken pekar mot att språkutveckling kombinerat med yrkesutbildning kommer att vara en viktig del av komvux uppdrag framöver. Det beror bland annat på att samhällets krav på personer med annat modersmål att lära sig funktionell svenska och snabbt etablera sig i arbetslivet (som också ställer högre krav på funktionell svenska) har ökat kraftigt de senaste åren.

Komvux har under lång tid varit en viktig aktör för utbildning av andraspråkselever och har god kännedom om målgruppen. Även om tillflödet av utrikes födda i den svenska befolkningen har dämpats kraftigt de senaste åren, och även om glappet mellan inrikes- och utrikesföddas etablering på arbetsmarknaden har minskat, så är det fortfarande en stor del av eleverna på komvux som har ett annat modersmål än svenska. Att arbeta språk- och kunskapsutvecklande har därför länge varit viktigt för att möta elevernas behov i utbildningen och för att de ska kunna etablera sig i arbetslivet. När nu kraven ökar, aktualiseras också frågan om hur komvux arbetssätt behöver utvecklas.

Komvux i hela Sverige hade 357 000 elever 2025. 107 000 (30%) av dem studerade på SFI. 225 000 (63%) av samtliga komvuxelever studerade komvux på gymnasial nivå, och av dessa var 45% utlandsfödda.

Frågan om komvux' uppdrag för språkutveckling har fått ökad aktualitet och vikt genom flera beslutade reformer och förändringar under utredning. Många av dem handlar om att förbättra komvuxutbildningen för att öka elevernas progression och etablering i arbetslivet efter studierna.

Reformer och utredningar som påverkar komvux uppdrag för språkutveckling

Under de senaste åren har det beslutats om en stor mängd reformer inom skolväsendet, så även för komvux. Flera av dem berör komvux utbildningar för andraspråkselever. Därtill pågår en större komvuxutredning om Tydligare ansvar och högre kvalitet i komvux. Även den införda regleringen om språkkrav inom äldreomsorgen kan ha en stor påverkan på komvux.

Tidsbegränsning av SFI

Från och med 1 januari 2026 är rätten att studera SFI som regel tidsbegränsad till en ramtid om 3 år, från den dag då huvudmannen beslutar att personen ska tas emot. Tiden kan förlängas vid särskilda skäl, högst 6 månader åt gången och totalt högst 3 år till, efter individuell bedömning av huvudmannen. Denne ska också analysera elevens förutsättningar och framsteg och föra dialog med eleven för att se om det finns skäl till förlängning av studietiden. Det är rätten att studera i SFI som är tidsbegränsad, inte rätten för huvudmannen att erbjuda SFI.

Nytt är också att den som har rätt att studera SFI, också vid särskilda skäl kan få delta i utbildningen i en annan kommun än hemkommunen. Den mottagande kommunen är den som gör bedömningen av särskilda skäl, medan hemkommunen blir skyldig att betala interkommunal ersättning om eleven tas emot i en annan kommun.

Skolverket betonar i sin lägesrapport 2026, att tidsbegränsningen innebär att arbetet inom SFI med anpassningar utifrån elevens behov kan behöva stärkas, liksom arbetet med att undersöka och förebygga avhopp.

Reflektioner från Fyrbodals vuxenutbildningar

Fyrbodals vuxenutbildningar framhåller att tidsbegränsningen ställer ökade krav på individanpassning, motivationsskapande arbetssätt samt samverkan kring elever som riskerar avbrott eller behöver längre tid för att nå målen. Det förs också resonemang om hur utbildningen kan organiseras så att resurser i större utsträckning kan riktas till elever med omfattande stödbehov, exempelvis genom att elever som snabbare når målen kan gå vidare till nästa steg tidigare.

Språkkrav inom äldreomsorgen och integrerad undervisning i svenska på vård- och omsorgsutbildningar

Från och med 1 juli 2026, ska den som bedriver verksamhet inom socialtjänstens omsorg om äldre personer arbeta för att den personal som genomför insatser i sådan omsorg har de kunskaper i svenska som är relevanta för insatsernas genomförande. Det innebär att verksamheterna behöver arbeta systematiskt med språkutvecklande arbete och ta fram och följa processer och rutiner för detta. Det blir också nödvändigt att kartlägga personalens språkkompetens för att kunna sätta in stöd för språkutveckling. Socialstyrelsen har tagit fram stöd för detta arbete. Längre fram kommer också ett underlag för utbildning av personal, framtaget av Socialstyrelsen.

Skolverket har också fått i uppdrag att ta fram stöd för hur undervisning i svenska kan integreras med vård-och omsorgsutbildningar i komvux. Närmare bestämt ska det tas fram stöd för hur undervisning i svenska som andraspråk, nivå 1, och yrkesämnen som ingår i vård- och omsorgsprogrammet kan integreras vid utbildning i komvux. Uppdraget ska redovisas senast 31 mars 2028.

Reflektioner från Fyrbodals vuxenutbildningar

När Fyrbodals vuxnätverk diskuterade komvux roll i arbetet med språkkrav inom äldreomsorgen, framhölls att vuxenutbildningen har viktig kompetens inom språkbedömning och språkutveckling, men att det inte är självklart att komvux involveras i kommunernas arbete. Erfarenheter från Munkedal visar att riktade språkinsatser kan ge goda resultat och att alltför strikt nivågruppering kan försvåra utvecklingen för personer med svagast språkkunskaper.

I vuxnätverket finns en samsyn om behovet av samverkan mellan verksamheter, HR och vuxenutbildning. Deltagarna lyfte vikten av att ta tillvara vuxenutbildningens språkpedagogiska kompetens, anpassa utbildningarna så att eleverna blir anställningsbara samt en vilja att bidra till att stärka arbetsplatsernas förmåga att ta emot och stödja medarbetare med svenska som andraspråk. Som ett stöd i det fortsatta arbetet kommer en arbetsgrupp att bildas inom Fyrbodals VO-College, där vuxenutbildningarna gärna är representerade.

Det finns behov av samverkan mellan äldreomsorg, HR och vuxenutbildning

Nya kursplaner inom SFI

Från och med 2027 ska nya kursplaner i SFI börja användas. SFI följer nu i högre grad strukturen inom övriga utbildningar inom komvux, med syfte, centralt innehåll

och betygskriterier. Tidigare fanns endast en kursplan för SFI, nu finns 11 olika. Varje elev ska ha en individuell studieplan. SFI har också fått verksamhetspoäng, och varje kurs ska betygssättas. Liksom förut, finns tre studievägar beroende på elevernas studiebakgrund, förutsättningar och mål. Dessutom har två nya kurser i grundläggande läs- och skrivinlärning samt latinisering tillkommit. Kursplanerna bidrar till en ökad tydlighet i elevens progression genom SFI, och vad eleven ska kunna använda språket till inom bland annat samhällslivet, studier och yrkeslivet.

Utredning om mer yrkesinriktad SFI och mer språkutvecklande vård- och omsorgsutbildning

Regeringen har tillsatt en utredning om *Tydligare ansvar och högre kvalitet i komvux*, som ska vara färdig 15 juni 2027. Denna utredning tittar bland annat på hur fler elever i SFI ska kunna kombinera studierna med annan utbildning inom komvux, samt ska föreslå åtgärder för att säkerställa att elever i yrkesvux har de språkkunskaper som krävs i arbetslivet för att underlätta deras övergång till arbete. Utredningen ska också bedöma hur samordning mellan insatser görs, om andra insatser utanför komvux hindrar individer från att påbörja och slutföra en utbildning, och vid behov lämna förslag om bättre samordning av reguljär utbildning och andra insatser. Uppdraget leder vägen mot en mer yrkesinriktad SFI och bättre samverkan och samordning mellan olika typer av insatser för personer som ska etablera sig i arbetslivet men hindras av exempelvis bristande språkkunskaper.

Yrkesinriktad SFI – exempel projekt Yrkesväg

Åmål har tillsammans med kommuner i Värmland och Dalarna deltagit i AMIF-projektet Yrkesväg under 2022–2026. Projektet har utvecklat och tillämpat målgruppsanpassade utbildningsinsatser inom Vuxenutbildningen där språkundervisning integrerats med andra samhälls-, arbetslivs- och yrkesintegrerade insatser. Yrkesvägsmodellen bygger på erfarenhetsbaserat lärande som involverar arbetsplatser, och som anpassar utbildningen efter individens behov och livssituation.

Åmål har arbetat med tre utbildningsspår. För personer med längst väg till arbete har praktisk SFI erbjudits. En mellangrupp har kunnat delta i yrkes- eller branschinriktad SFI/sva alternativt jobbspår, medan personer med bättre språkkunskaper och närmare anknytning till arbetsmarknaden har erbjudits kombinationsutbildning på gymnasial nivå.

Karin Rolfsman, rektor för vuxenutbildningen i Åmål och Bengtsfors, berättar att Åmål har kunnat se att motivation, engagemang och närvaro är mycket högre med detta arbetssätt. Arbetssättet kommer att fortsätta utvecklas framöver för att bygga vidare på de positiva erfarenheterna, berättar Karin.

Karin Rolfsman, rektor vuxenutbildningen i Åmål och Bengtsfors.

8. Referenser

Elever och studieresultat i kommunal vuxenutbildning 2025, rapport 2026: Ladda ned publikation - Skolverket

Elevhälsa och stöd till elever inom komvux, rapport 2023: Elevhälsa och stöd till elever inom komvux - Skolverket

Etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2022 och 2023 efter avslutad kommunal vuxenutbildning, Skolverket 2025-10-30: PM Etableringen på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2022 och 2023 efter avslutad kommunal vuxenutbildning

Fyrbodals kommunalförbunds sidor om Utbildning och kompetensförsörjning: Utbildning och kompetensförsörjning | Fyrbodals Kommunalförbund

Förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund: forbundsordning.pdf

Information om de nya kursplanerna i sfi (Skolverket): Ladda ned publikation - Skolverket

Kompetensbehov på arbetsmarknaden i Fyrbodal. Fyrbodals kommunalförbund, 2025. Framtidens kompetensbehov i Fyrbodal – ny rapport lanserad - Fyrbodals kommunalförbund

Kompetensbehov på arbetsmarknaden i Västra Götaland. Rapport framtagen 2025, Västra Götalandsregionen. Kompetensbehov på arbetsmarknaden i Västra Götaland 2025

Kolada fri sökning (databas med officiell statistik från kommuner och landsting, som drivs av den statligt och SKR-drivna föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA): Fri sökning - Kolada

Lokala programråd och yrkesråd, Skolverket: Lokala programråd och yrkesråd- forum för samverkan - Skolverket

Myndighetens för yrkeshögskolan sida om SeQF (Sveriges referensram för kvalifikationer): SeQF – Sveriges referensram för kvalifikationer - Myndigheten för yrkeshögskolan

Nätverk Westum: Home Nätverk Westum

Planering och dimensionering inom komvux, Skolverket: Planering och dimensionering inom komvux - Skolverket

Redovisning av regeringsuppdrag: Uppdrag att för kommunal vuxenutbildning ta fram yrkeskurser på grundläggande nivå. Skolverket. Ladda ned publikation - Skolverket

Regeringsuppdrag för att stärka svenska i äldreomsorgen genom yrkesnära undervisning i komvux: Regeringen vill stärka svenskan i äldreomsorgen genom yrkesnära undervisning i komvux - Regeringen.se

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götalandsregionen: Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland - Västra Götalandsregionen (vgregion.se)

Samverkansstrategi – kompetensförsörjning Fyrbodal 2025–2026. Fyrbodals kommunalförbund.

SCB:s befolkningsstatistik: Befolkningsstatistik

Skollagen: Skollag (2010:800) | Sveriges riksdag

Skolverkets bedömning av läget i skolväsendet 2026: Ladda ned publikation - Skolverket

Skolverkets regionala planeringsunderlag för gymnasial utbildning i Västra Götalands län: Planeringsunderlag för gymnasial utbildning: Västra Götalands län - Skolverket

Skolverkets sidor om att anordna utbildning inom komvux: Anordna utbildning inom komvux - Skolverket

Skolverkets samlingssida om att anordna yrkesutbildning inom regionalt yrkesvux, inklusive statistik om statsbidragsanvändning: Anordna yrkesutbildning inom regionalt yrkesvux - Skolverket

8. Referenser

Skolverkets sida om arbetsplatsförlagt lärande; Arbetsplatsförlagt lärande (apl) - Skolverket

Skolverkets sidor om behörighet och antagning till komvux: Rätt, behörighet och antagning till komvux på gymnasial nivå - Skolverket; Från ansökan till antagning inom komvux på gymnasial nivå - Skolverket

Skolverkets sidor om komvux: Komvux - Skolverket

Skolverkets dokument om nationella målsättningar, delmål och indikatorer i det systematiska kvalitetsarbetet: Nationella målsättningar, delmål och indikatorer

Skolverkets sida för personal inom komvux om att arbeta med den individuella studieplanen: Individuell studieplan inom kommunal vuxenutbildning - Skolverket

Skolverkets sida om registerkontroller inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet: Registerkontroll - Skolverket

Skolverkets sida om systematiskt kvalitetsarbete: Systematiskt kvalitetsarbete - Skolverket

Skolverkets statistik: Sök statistik om förskola, skola och vuxenutbildning - Skolverket

Skolverkets sida om urval inom komvux: Mål, prioritering och urval inom komvux - Skolverket

Skolverkets sida om yrkespaket inom komvux: Yrkespaket inom komvux - Skolverket

Slutrapport Hybridundervisning – Flexibla lärmiljöer genom samverkan i Norra Bohuslän 2021–2024. Fyrbodals kommunalförbund. Om projektet: Hybridundervisning utvecklar glesbygden - Fyrbodals kommunalförbund

Statsbidrag för regionalt yrkesvux 2025 och 2026, Skolverket: Statsbidrag för regionalt yrkesvux 2025 - Skolverket *och* Statsbidrag för regionalt yrkesvux 2026 - Skolverket Motsvarande sidor finns för varje år.

Socialstyrelsens kunskapsstöd och regler: Språkutvecklande arbete i äldreomsorgen - Socialstyrelsen

Säkerhetspolisens vägledningar om säkerhetsskydd: Vägledningar säkerhetsskydd - Säkerhetspolisen

Säkerhetsskyddslagen: Säkerhetsskyddslag (2018:585) | Sveriges riksdag

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om yrkesförarkompetens: Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2020:29) om yrkesförarkompetens (konsoliderad elektronisk utgåva)

Uppföljning av regionalt yrkesvux – utbildning 2023 och etablering 2022. Rapport, Skolverket, 2024-10-30: Uppföljning av regionalt yrkesvux – utbildning 2023 och etablering 2022 - Skolverket

Utredningsdirektiv Tydligare ansvar och högre kvalitet i komvux: Tydligare ansvar och högre kvalitet i komvux - Regeringen.se

Verksamhetsplan och budget 2026-2028 för Fyrbodals kommunalförbund: Verksamhetsplan_2026-2028_master-1.pdf

Vuxenutbildningsförordningen: Förordning (2011:1108) om vuxenutbildning | Sveriges riksdag

Västra Götalandsregionens utbildnings- och arbetsmarknadsprognos för Fyrbodal fram till 2035: Utbildnings- och arbetsmarknadsprognos för Fyrbodal fram till 2035

Yrkesvuxkartan i Fyrbodal: Yrkeskartan Vuxenutbildning

Fyrbodals
kommunalförbund